МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

III Всеукраїнська науково-практична конференція
студентів, аспірантів і молодих вчених

Роль молоді у розвитку АПК України

16-17 квітня 2019 р.

м. Київ

Міністерство освіти і науки України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет аграрного менеджменту
Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра соціальної педагогіки та інформаційних технологій в освіті

М А Т Е Р І А Л И

ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених

Роль молоді у розвитку АПК України

16-17 квітня 2019 р.

м. Київ. Україна

Роль молоді у розвитку АПК України : зб. матеріалів ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих вчених, Київ, 16-17 квітня 2019 р.; Національний університет біоресурсів і природокористування України. – К., 2019. – 127 с.

Збірник укладено за матеріалами ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Роль молоді у розвитку АПК України», що її провели факультет аграрного менеджменту та гуманітарно-педагогічний факультет Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

Редакційна колегія:

Остапчук А.Д., Шинкарук В.Д., Шинкарук Л.В., Вікторова Л.В., Майорова Т.В., Попова О.Л., Сопівник І.В., Свердан М.М., Власенко Т.О., Алексеєва К.А., Суханова А.В., Орехівський В.Г., Ралко О.С., Дергач А.В., Ржевський Г.М.

Тези доповідей подано в авторській редакції.
Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України, 2019
© Автори, 2019

ЗМІСТ

Авраменко Л.М., Шинкарук Л. В. Використання вітрової енергії в Україні..... 5

Adelphe Ahossi Boussou, Alekseieva K.A. The importance of controlling management at the enterprise management system..... 9

Богомол М.І., Шинкарук Л. В. Розвиток ринку цукрової кукурудзи 12

Гаць А.К., Свердан М. М. Формування ринку молока та молочних продуктів в Україні..... 16

Гладиш А.В., Свердан М. М. Способи утилізування фосфогіпсу для потреб сільського господарства: сучасний стан та перспективи 21

Грибан Ю.П., Ржевський Г. М.Оплата праці в системі мотивації працівників сільськогосподарських підприємств 26

Дем'яненко А. Р., Афанасенко Л. А. Деякі аспекти соціально-психологічних адаптаційних можливостей сільської молоді до нових умов життєдіяльності у місті..... 29

Деркач Ю.С., Свердан М. М. Екологізація розвитку базових галузей і секторів економіки України 33

Карпенко Д.В., Суханова А.В. Управління проектами на ринку органічної продукції 37

Картава Н., Орехівський В. Г. Креативне управління персоналом на підприємстві 41

Клименко А.Г., Биховченко В. П. Особливості соціально-психологічної адаптації студентів з обмеженими фізичними можливостями 44

Коноз О., Алексеєва К.А. Доцільність залучення інвестицій та розробки інвестиційних проектів у сфері дозвілля в сучасних умовах..... 49

Kottey Daniel Djane, Afanasenko L.A. Social adaptation of the future agronomist from Ghana to the conditions of education and professional activity..... 53

Кошель В.В., Ралко О.С. Особливості управління ефективністю діяльності підприємств аграрної сфери..... 57

Криворучко С. А., Шинкарук Л. В. Альтернативні джерела енергії на Черкащині 60

Марченко І. О., Сова О. Ю. Оцінка інвестиційної привабливості компанії та шляхи її підвищення..... 63

Mykhniuk S., Kubitskyi S. Experimental activity of social workers in agricultural location in the conditions of reforms of authority decentralization in Ukraine 68

Муртазин Р. В., Байдалинова А. С. Проблемы и перспективы инновационного развития сельского хозяйства 72

Оспанова А. М., Байдалинова А. С. Современное состояние АПК Казахстана 77
Охріменко А. В., Орехівський В. Г. Управління проектами на ринку бджільництва 81
Попович О. В., Савчук І. Ю., Биховченко В.П. Проблемні аспекти розвитку сільського господарства в Україні..... 86
Ракіміна В.В., Коваль О.М. Стратегія розвитку біоекономіки в умовах формування продовольчої безпеки України 90
Рибаковська О.О., Суханова А.В. Особливості управління проектами по вирощуванню ягідних культур в Україні..... 94
Рябченко А.В., Орехівський В. Г Пріоритетні напрями розвитку сільських територій України..... 98
Святний М. А., Свердан М. М. Екологічно-економічні аспекти розвитку агропромислового комплексу України 102
Семоненко Н. В., Ралко О.С. Привабливість для інвестування виробництва курятини в Україні 105
Синиця О. О., Суханова А.В. Економічна безпека агропродовольчого комплексу 108
Третяк Н. С., Власенко Т. О. Розвиток аграрної сфери в контексті забезпечення продовольчої безпеки країни 111
Mohammed Imtiaz Hannan, Alekseieva K.A. Approaches to management in water supply and sanitation status in Bangladesh..... 115
Храмова А. О., Свердан М. М. Врожайність цукрових буряків, виробництво та експорт цукру 118
Чазов Є. В. Ключові аспекти автоматизації процесів на підприємстві..... 121
Шульга І. В., Ралко О.С. Управління проектами в кондитерській галузі 124

УДК 614.78

Авраменко Людмила Миколаївна
бакалавр
Шинкарук Лідія Василівна
д.е.н., професор, завідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, член-кореспондент НАН України,
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ ВІТРОВОЇ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ

Одним з найбільш перспективних варіантів розвитку альтернативної енергії в господарському та приватному секторах є сонячна енергія.

Всі енергетичні ресурси на Землі в кінцевому підсумку є продуктами діяльності Сонця. Як традиційна, так і нетрадиційна енергетика засновані на перетворенні сонячної енергії, яке здійснюється різними методами. Прямі методи використання сонячної енергії ґрунтуються на перетворенні сонячного випромінювання в електричну чи теплову енергію. Непрямі методи використовують кінетичну або потенційну енергію вітру, річок, морських припливів і хвиль, біомаси або традиційного викопного палива (вугілля, нафти і природного газу).

Розвиток енергетики та відповідне поліпшення економічних і екологічних параметрів може відбуватися у двох напрямах:

1) перший – підвищення ефективності використання традиційного викопного (невідновлювального) палива;

2) другий – розширення використання поновлюваних енергетичних ресурсів.

Необхідність та можливість розвитку в Україні енергетики, заснованої на використанні поновлюваних джерел енергії, обумовлені наступними причинами:

• Україна відчуває дефіцит традиційних паливно-енергетичних ресурсів;

• Україна має сприятливі кліматичні та метеорологічні умови для використання основних видів відновлюваних джерел енергії;

• в Україні існує промислова база, придатна для виробництва устаткування для нетрадиційної енергетики [4].

Вітроенергетика – галузь відновлюваної енергетики, яка спеціалізується на використанні кінетичної енергії вітру. Цей вид джерела енергії є непрямою формою сонячної енергії, і тому належить до відновлюваних джерел енергії. На планеті виникнення вітрів має характер випадковий і неконтрольований. Це стосується як напрямку, так і сили вітру. Вітер, що віє зі швидкістю в межах 4–30 м/с визнають енергетично рентабельним для застосування турбін – генераторів електрики. Однак цьому джерелу притаманна велика нестабільність. Поява вітру залежить від географічного регіону, пори року, періоду доби, рельєфу місцевості й висоти над рівнем моря [1].

Існує чимало переваг розвитку вітроенергетики, включаючи екологічні, економічні та практичні. Сумарна кінетична енергія вітру в світі може бути приблизно оцінена як у 80 разів вища від сумарного енергоспоживання людиною. І хоча для енергетичних потреб може бути використана лише певна частка від цього загального показника, майбутній розвиток самої технології має величезний потенціал. У світі загальна встановлена потужність вітроелектростанцій (ВЕС) на кінець 2008 року досягла 120,8 ГВт, більше 27 ГВт якої встановлено тільки за 2008 рік. Це становить близько 1,5% глобального споживання електроенергії. Причому, розвиток тільки почався. Ці цифри показують, що існує величезний і зростаючий світовий попит на екологічно чисту вітрову енергетику, яка може розвиватись швидко, практично

всюди в світі. Вітрова енергія стала важливим гравцем на світовому ринку енергетики [3].

Україна має досить високий кліматичний потенціал вітрової енергії, який забезпечує продуктивну роботу не лише автономних вузлів живлення, але й потужних вітроелектростанцій. Інститутом відновлюваної енергетики НАН України проведено ретельні дослідження й створено «Атлас енергетичного потенціалу відновлюваних джерел енергії України», що має вигляд збірника картографічних, табличних та текстових матеріалів, систематизованих за основними напрямками впровадження відновлюваних джерел енергії на рівні областей України. Вітроенергетичний потенціал різних територій України характеризується середньорічними швидкостями вітру на рівні 7,0-8,5 м/с (на континенті – на висотах близько 100 м , а на акваторіях – близько 50 м), що дозволяє використовувати вітротехніку мегаватного класу потужності з річним коефіцієнтом використання потужності на рівні 0,3 - 0,4, тобто досить ефективно. Україна має територіальні можливості для будівництва рентабельних ВЕС як на суші, так і на морських акваторіях в межах територіальних вод [2].

На сьогоднішній день в Україні реалізовуються декілька масштабних проектів із впровадження вітрової енергетики [5]. Зокрема, компаніями Fildstone (Великобританія) і Energy Conversion Licensing BV (Нідерланди) планувалось інвестувати 438 млн. євро в будівництво Південно-Української ВЕС в Миколаївській області. Початок будівництва був запланований ще на кінець 2009 р. Згідно з проектом, загальна потужність ВЕС повинна скласти 300 МВт. В результаті роботи вітрової електростанції очікується зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, а річна економія використання природного газу становитиме 27 млн. куб. м.

Список літератури:

1. Даковскі М., Вянцковскі С.К. Про енергетику для споживачів та скептиків. – Львів: ЕКОінформ, 2007.

2. Міністерство палива та енергетики України – «Енергетична стратегія України на період до 2030 року (проект)».
3. Global wind energy council – http://www.gwec.net
4. Агентство з відновлюваної енергетики. – http://www.rea.org.ua
5. Українська вітроенергетична асоціація. – http://www.uwea.com.ua

УДК 65.014.12

Adelphe Ahossi Boussou
master
Alekseieva Kateryna A.
PhD
National University of the Life
and Environmental Sciences of Ukraine
(Kyiv, Ukraine)

THE IMPORTANCE OF CONTROLLING MANAGEMENT AT THE ENTERPRISE MANAGEMENT SYSTEM

Nowadays controlling is a very important direction in the system of management of enterprises. Due to controlling it is possible to raise the effectiveness of enterprise significantly.

There are many different definitions of controlling. For instance, according to Brech, “Controlling is a systematic exercise which is called as a process of checking actual performance against the standards or plans with a view to ensure adequate progress and also recording such experience as is gained as a contribution to possible future needs.” According to Donnell, “Just as a navigator continually takes reading to ensure whether he is relative to a planned action, so should a business manager continually take reading to assure himself that his enterprise is on right course.”[2] However it remains rather difficult to find a complete definition of the controlling management function in the present conditions.

In our opinion controlling management can be considered as a new function that arrives in the company. Regardless of the size of your entity, the competitive environment forces you to find creative solutions to be more productive at the lowest

cost. This function of the company encompasses several missions which it would be difficult to frame in a few lines.

But if we were to describe management control, we would say that this function of the company acts as a real adviser to the management for making decisions in line with the requirements of the company and the market.

The management controller offers decision makers all the elements, in information, to decide the best alternative.

Following are the characteristics of controlling function of management-

1. Controlling is an end function- A function which comes once the performances are made in conformities with plans.
2. Controlling is a pervasive function- which means it is performed by managers at all levels and in all type of concerns.
3. Controlling is forward looking- because effective control is not possible without past being controlled. Controlling always look to future so that follow-up can be made whenever required.
4. Controlling is a dynamic process- since controlling requires taking reviewed methods, changes have to be made wherever possible.
5. Controlling is related with planning- Planning and Controlling combines two inseparable functions of management. Without planning, controlling is a meaningless exercise and without controlling, planning is useless. Planning presupposes controlling and controlling succeeds planning.[1]

It is important to note that the management of control differs from one company to another. However, it doesn't remain the same to ensure the proper functioning of the company by setting up a security device in order to optimize the profitability of the company. It is clear that management control brings real added value to the company and the creation of a specific department can only be beneficial especially if you already have an information system set up. In order to carry out its strategic piloting mission, the controlling manager will have to put in place its internal tools-the dashboards-which are intended to give him certain visibility of the situation, but also to help him to make forecasts for decision making and avoid unforeseen events.

So this is really the key function of the company if you want to find up-to-date and relevant information to decide. However, this information should be quantified and up-to-date in order to serve the company's information system.

Literature:

1. Brech E.F.L Organization the Framework of Management / E.F.L Brech // 1st ed. Longmans, Green Co London -New York Toronto – 1957 – 30 p. – Access regime: https://www.managementstudyguide.com/controlling_function.htm

2. Koontz H. Principles of Management. An Analysis of Managerial Functions / H. Koontz, C. O'Donnell // 2nd Edition. - London, New York, Toronto . – 1959 - 718 p. – Access regime: https://www.managementstudyguide.com/controlling_function.htm

УДК 338.43:633.15

Богомол Марія Іванівна,
магістр,
Шинкарук Лідія Василівна,
доктор економічних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії наук України,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)

РОЗВИТОК РИНКУ ЦУКРОВОЇ КУКУРУДЗИ

Постійний розвиток технологій призводить до появлення нових технологій, які значно спрощують життя людини. Не зважаючи на тяжкий час для української економіки, політичної нестабільності та збройних конфліктів, Україна має значний потенціал в сільськогосподарському напрямку зокрема розвитку економіки в сучасних умовах та впровадження їх для вирощування цукрової кукурудзи.

В Україні вирощування солодкої кукурудзи набирає обертів адже експерти стверджують, що покупців на цукрову кукурудзу, навіть внутрішньому ринку цілком достатньо, а у світовому масштабі ніша взагалі не заповнена.

Перед Україною стоїть проблема, що полягає в невизначеності та розмитості актуальних напрямків діяльності, які б могли стати конкурентоспроможними на міжнародному рівні. Саме таким напрямом і є вирощування цукрової кукурудзи. Завдяки унікальним смаковим якостям і вмісту поживних речовин та вітамінів кукурудза цукрова належить до найбільш корисних овочевих делікатесів. Особливістю цукрової кукурудзи, яка вигідно відрізняє її від інших овочевих, є те, що за правильного зберігання у

замороженому, консервованому або свіжому вигляді вона тривалий час не втрачає свої смакові якості та харчову цінність [1].

Розгляд нових підходів в інноваційній політиці, що використовуються у світі, має важливе значення для України, оскільки соціальний аспект інноваційного розвитку у вітчизняній практиці є недостатньо дослідженим. Слабкість внутрішнього інноваційного потенціалу створює жорсткі бар'єри у економічному розвитку та підвищує ризик прискореного вичерпання наявних драйверів економічного зростання [2].

Так, за даними Мінсоцполітики в Україні проживає 2,8 млн. громадян з інвалідністю, у тому числі пенсійного віку. І лише 37% осіб працездатного віку є офіційно влаштованими [3]. Тому можна запропонувати для підприємства використовувати працю людей з обмеженими можливостями слуху, тим самим даючи змогу забезпечити більшу кількість людей-інвалідів робочими місцями. Для того щоб залучати інвестиції в українську економіку та залишатися привабливими для іноземних партнерів підприємцям які вирощують цукрову кукурудзу необхідно впроваджувати новітні розробки будь-якого сільськогосподарського напрямку.

Як приклад можна запропонувати впровадження для розвитку підприємства такі підходи як: застосування крапельного поливу для більш ефективного врожаю цукрової кукурудзи, використання трихограми як ефективний спосіб для вирощування екологічно чистої продукції без застосування гербіцидів та пестицидів, а також використання новітніх закордонних сортів цукрової кукурудзи.

Нішевість цукрової кукурудзи, при всіх її плюсах, характерна не тільки для України – за даними USDA станом на 2010 рік світове виробництво цукрової кукурудзи склало всього 8,9 млн тонн. Країнами лідерами серед виробників на той момент були США, Мексика та Нігерія. Втім, переважна частка виробленої продукції так і споживалася не перетинаючи кордонів країни виробника, що підтверджується і статистикою експорту. Весь об'єм світової

торгівлі цукровою кукурудзою станом на 2013 рік ледь перейшов відмітку в 1,05 млн. тонн.

Основними ж імпортерами цієї продукції в світі, як не парадоксально, є ЄС та країни Азії, зокрема Японія, Китай та Південна Корея. Навіть якщо врахувати середньорічні темпи росту на рівні близько 4% та допустити відсутність значних змін на цьому ринку з 2013 року до сьогодення, обсяги світової торгівлі у 2017 році можна оцінити приблизно на рівні 1,2-1,25 млн тонн. За даними оцінок ІА «Інфоіндустрія» площі посіву цукрової кукурудзи в Україні становлять близько 6 000 га. В той же час гравці ринку відмічають, що більшість фермерів, які почали вирощувати цю культуру, не мають наміру від неї відмовлятися.

Фактично якісний збір цукрової кукурудзи потребує великої кількості ручної праці, як в процесі самого збору, так і пізніше під час сортування. І саме цей фактор, на думку гравців ринку, стримує крупний бізнес від заповнення даної ніші, залишаючи її поки малим фермерам.

Отож, не зважаючи на порівняну невибагливість та універсальність цукрова кукурудза все ж не є занадто простою у вирощуванні культурою. Тим не менш, попит на неї є, ринок не заповнений . Зокрема відмічають зростаючий інтерес з боку HoReCa – ексклюзивністю продукції, особливо якщо вона органічна, готельно-ресторанний бізнес не схильний нехтувати.

Крім того, органічне виробництво, яке уже далеко не один раз відмічалось експертами як «трендове», може напряму вплинути і на розвиток цієї ніші в цілому – багаточисленні ярмарки та торгівельні майданчики мають усі шанси стати стартом для розвитку виробництва цукрової кукурудзи в Україні [4].

Список літератури:

1. Кукурудза сахарна. Журнал «Овочівництво». 2018 № 1 (153).

2. Федулова Л.І. Інклюзивні інновації в системі соціально-економічного розвитку. Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2016. № 3 (25). С. 56-65.

3. The State of Food and Agriculture. Innovation in family Farming. FAO, 2014. URL: http://www.fao.org/publications/sofa/2014/en

4. "Своя ніша": чи потрібна ринку цукрова кукурудза? URL: https://agro-online.com.ua/ru/public/blog/45236/details

УДК 338.439.5:637.1(477)

Гаць Анастасія Костянтинівна,
магістр
Свердан Михайло Михайлович
к.е.н., доцент
Національний університет
біоресурсів і природокористування
України, (м. Київ, Україна)

ФОРМУВАННЯ РИНКУ МОЛОКА ТА МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ

Питання якісного і здорового харчування на сьогодні актуальні в усьому світі. Молоко - один із найцінніших природних продуктів харчування, до складу якого входять усі необхідні для людського організму поживні речовини у легкозасвоюваній формі. Молоко використовується як необхідний продукт харчування для населення, сировина для виробництва молочної продукції, корм у тваринництві, сировина для фармакології, косметології та інших галузей промисловості, що зумовлює необхідність дослідження його пропозиції на ринку [3].

Ринок молока і молочних продуктів можна поділити на дві складові. Ознакою, за якою має відбуватися розподіл є належність продавців до першої (сільськогосподарські виробники, фермерські господарства та підсобні господарства населення), або до другої (переробні підприємства, перекупники, торгівля) сфер АПК:

- первинний ринок молока, де продавцями виступають безпосередньо сільськогосподарські підприємства та господарства населення;
- вторинний ринок молока і молокопродуктів, де продавцями є переробні підприємства, а також посередники різних ринків [1].

Виробництво молочної сировини в Україні забезпечують великотоварні підприємства і дрібнотоварний сектор, а саме – спеціалізовані промислово-переробні підприємства та фермерські господарства і підсобні господарства населення. Основними товаровиробниками молока нині залишаються господарства населення: їх частка становить 80,5% загального обсягу виробленого молока всіма господарствами.

Зменшення обсягів виробництва молока в аграрних формуваннях призводить до того, що в молокопереробних підприємствах по мірі посилення вищевказаної тенденції знижуються обсяги сировинних молочних ресурсів. Разом з цим зменшуються обсяги кінцевої продукції промислових підприємств і пропозиція, яку вони формують. Це істотно скорочує споживання молокопродукції. Безперечно, купівельна спроможність населення виступає дуже важливим чинником, що формує рівень споживання молочних продуктів в країні.

Виробництво молока і молокопродуктів характеризується певними особливостями, які пов'язані з властивостями молочної сировини: транспортабельність на недалекі відстані, непридатність до тривалого зберігання. Тому створення стабільних каналів реалізації є гарантією, що надходження молока на молокопереробні підприємства буде ритмічним, що забезпечить населення продуктами щоденного попиту: незбираним молоком, кисломолочною продукцією, сиром, сметаною та іншими молочними виробами в достатньому обсязі. При цьому всі ланки технологічного ланцюга: «виробництво – заготівля – переробка – реалізація продукції» повинні функціонувати скоординовано [4].

Збут цих продуктів має локальний характер і задовольняють потреби регіонального ринку. У свою чергу вершкове масло, тверді сири, сухе та згущене молоко можуть зберігатись тривалий час і охоплюють більш широкий ринок збуту України та ближнього зарубіжжя.

Продукцію молочної галузі в цілому можна умовно розділити на два сегменти: сегмент традиційних продуктів (сметана, молоко, сир, масло, сир) і нових продуктів (йогурти, десерти, пудинги, ароматизоване молоко).

Сегмент традиційних продуктів в грошовому вираженні змінюється відповідно до зміни доходів населення. У цього сегмента є перспективи зростання і в натуральному вираженні, тому що споживання молочних продуктів цього сегмента оцінюється як недостатнє в зв'язку з низькою купівельною спроможністю населення.

На сучасному етапі розвитку українського продовольчого ринку важливим є пошук шляхів ефективного функціонування одного із його сегментів - ринку молока. Згідно Закону України «Про молоко та молочні продукти», контроль за якістю і безпекою молока, молочної сировини та молочних продуктів повинно здійснюється центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики разом з центральним органом виконавчої влади у сфері технічного регулювання та споживчої політики [2].

Проблема формування ринку молока і молочної продукції охоплює комплекс питань як теоретичного, так і практичного характеру. У зв’язку з цим виникає необхідність впровадження у виробництво системи макро- та мікроекономічних заходів, зокрема: раціональної інтенсифікації виробництва на основі залучення вітчизняних та іноземних інвестицій; економічно обґрунтованого стимулювання виробників молочної продукції з метою нарощування виробництва; удосконалення фінансово-кредитної, податкової, бюджетної політики держави (рис.1).

Ринок молока не може функціонувати без підтримання на ньому стабільної ситуації. Основними заходами для ефективного виробництва в переробній промисловості є поновлення і підтримка виробника молочної продукції з боку держави. До основних економічних важелів, які впливають на пропозицію ринку молочної продукції слід віднести: квотування обсягів реалізації продукції на ринку, встановлення доступних цін на молоко, цільове дотування цін державою [5].

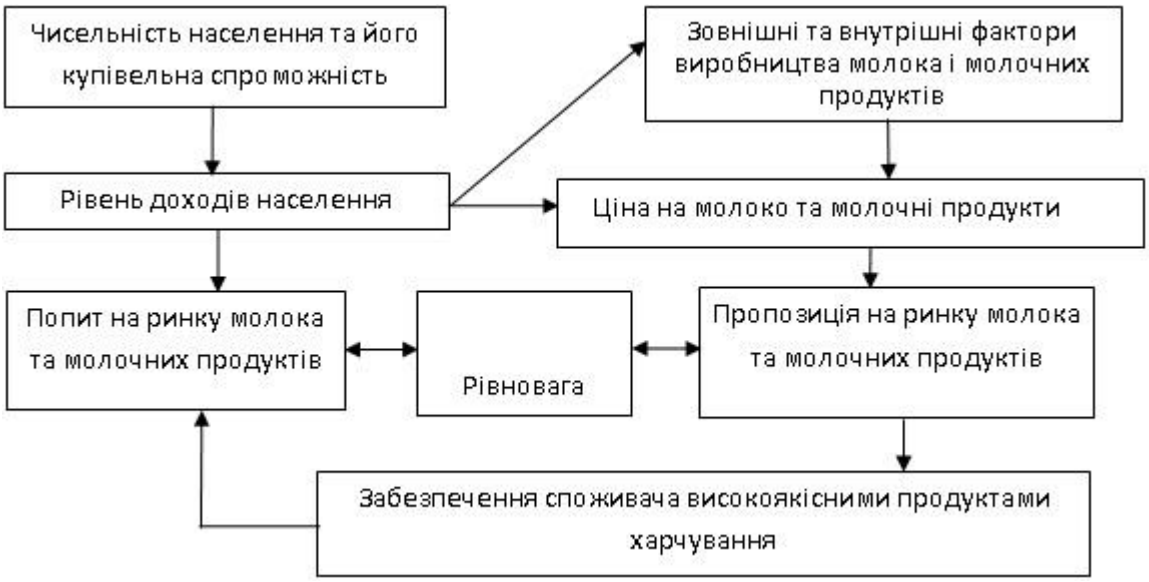

Рис.1. Фактори формування ринку молока і молочних продуктів

Враховуючи сучасний стан розвитку молочної галузі в Україні, першочерговим завданням є нарощення обсягів виробництва молока, як сировини для промисловості, зниження затрат і підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств різних форм власності, удосконалення державної політики та ціноутворення на продукцію. Виконати поставлені завдання можливо лише за умов збалансованості рівноваги між попитом і пропозицією на ринку молока і молочної продукції.

Список літератури:

1) Формування попиту та пропозиції на ринку основних видів тваринницької продукції [Текст] / Ільчук М. М., Коновал І. А., Кирилюк О. Ф., Гурська І. С. – К. : «Нічлава», 2012. – 363 с.

2) Про молоко та молочні продукти [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 05.04.2015 р. / Верховна Рада України ; Закон від 24.06.2004 № 1870-IV // Офіційний вісник України. – 2010. – № 4 – С.182. – Відомості доступні також з мережі Інтернет : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1870-15 (дата звернення : 11.10.2015 р.). – Заголовок з екрана.

3) http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/685.pdf

4) http://sophus.at.ua/publ/2015_10_30_kampodilsk/sekcija_section_3_2015_10_30/rozvitok_rinku_moloka_i_molochnikh_produktiv_v_ukrajini/104-1-0-1546

5) http://www.rusnauka.com/13_NPN_2010/Economics/66042.doc.htm

УДК 631:502/504

Гладиш Анастасія Василівна
магістр кафедри екології агросфери та екологічного контролю
Свердан Михайло Михайлович
к.е.н., доцент виробничого та інвестиційного менеджменту
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

СПОСОБИ УТИЛІЗУВАННЯ ФОСФОГІПСУ ДЛЯ ПОТРЕБ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Останнім часом людство все більше усвідомлює цінність вичерпних ресурсів. Загострюються і питання розміщення та поводження з відходами виробництва. Адже з кожним роком запаси корисних копалин зменшуються, як і зменшуються площі родючих земель та територій для накопичення відходів, що в свою чергу зумовлює підвищення цін та попиту на подібн якісні ресурси. Таким чином, раціональне споживання, зокрема повторне використання відходів виробництва є актуальним питанням збалансованого природокористування та економічного розвитку.

В даній роботі розглядається питання утилізування фосфогіпсу – багатотонажного відходу виробництва фосфорної кислоти, для забезпечення потреб сільського господарства. За останніми даними, на території України у відвалах накопичено понад 60 млн. тонн фосфогіпсу, які негативно впливають на екологічну безпеку навколо об’єктів його зберігання [1]. Такі значні накопичення чинять довготривалий негативний влив на екологічну безпеку прилеглих територій (вилучення земель із господарського користування,

вивітрювання та вимивання небезпечних сполук у неконтрольованих концентраціях). Предметом досліджень було виявлення можливостей утилізування фосфогіпсу для задоволення потреб агропромислового комплексу. Об’єктом досліджень були фізико-хімічні властивості фосфогіпсу, способи та технології його перероблення, а також світовий досвід щодо його утилізування.

Внаслідок інтенсивного землекористування порушується баланс мінеральних речовин в ґрунті. Необхідні для росту і розвитку рослин хімічні елементи разом з товарною продукцією вилучаються з екосистем, що призводить до порушення природного колообігу речовин та деградації ґрунтів. Через нераціональне землеробство втрата родючості земель в Україні набула і продовжує набувати глобального характеру.

Відомо багато прикладів прямого використання фосфогіпсу в різних галузях господарства без особливих технологій його підготовки, зокрема в сільському господарстві. Проте високий вміст вологи у фосфогіпсі ускладнює роботу механізмів для його внесення в ґрунт і широке його використання стримується необхідністю будівництва установок підсушування, або модернізації технологій внесення. На ВАТ «Сумихімпром» була створена установка сушіння фосфогіпсу продуктивністю 650 тис. т/рік (підвищення насипної ваги фосфогіпсу у вагони з 35–40 т продукту до 58–60 т). Але низька рентабельність стимулювала зниження випуску і використання цієї цінної сировини для сільського господарства [1].

Солонцеві ґрунти є невід'ємною частиною ґрунтового покриву України (близько 6,7–7,2% від усієї площі ґрунтового покриву), які, в основному, розповсюджені в зонах лісостепу та степу і формуються в умовах сухого клімату та близького залягання підґрунтових вод. Ґрунти вважаються засоленими, якщо містять понад 0,1% ваги токсичних для рослин солей або 0,25% солей у щільному залишку. Важливим резервом збільшення площі й підвищення продуктивності сільськогосподарських угідь є меліорація солонцевих і засолених ґрунтів [2].

Хімічна меліорація – це система заходів хімічного впливу на ґрунти для поліпшення їх властивостей і підвищення врожайності сільськогосподарських культур. До способів хімічної меліорації ґрунтів відноситься гіпсування ґрунтів (солонців і солонцевих ґрунтів) – внесення гіпсу або фосфогіпсу.

Згідно ТУ 113-08-418-94 «Фосфогіпс нейтралізований» – це продукт, який використовується в сільському господарстві для хімічної меліорації слабосолонцевих, солончакових ґрунтів та солонців і в суміші з органічними добривами.

Гіпсування ґрунтів базоване на тому, що кальцій витісняє поглинутий натрій, який у вигляді сульфату натрію вимивається водою. Крім того, гіпс (фосфогіпс), внесений у солонці й солонцюваті ґрунти, а також содові солончаки і солончакові ґрунти нейтралізують соду, переводять її у сульфат натрію – сіль, що значно менш шкідлива для розвитку сільськогосподарських рослин, тому що швидко вимивається із поверхневих шарів ґрунту [1].

У роботі Т.С. Зіньковської [4] також рекомендується впроваджувати у сільське господарство фосфогіпс, як меліорант для кислих земель (в суміші з вапном), а також у вигляді компостів з відходами тваринництва (перегній), рослинництва (солома), переробної промисловості (дефекат цукрових заводів та житло-комунальних господарств (осад очисних споруд), який буде сприяти зменшенню кількості цього відходу, що зберігається у відвалах.

Складний компост представляє собою суміш різноманітних органічних і мінеральних відходів, яка використовується у якості органічних добрив. За допомогою зміни співвідношень кількості рослинних залишків, навозу та мінеральної складової у складному компості можна регулювати кислотність та рівень органічних речовин [3]. Кальцій, що надходить у складний компост в основному з твердими і рідкими мінеральними відходами, посилює водоспоживання нового утворення, визначає міцність структурних агрегатів, утворених в основному дисперсними і колоїдними мінеральними системами, знешкоджує токсичну дію багатьох солей важких металів. Його джерелом в компості може бути фосфогіпс, доломіт, крейда, вапняна мука та інші природні

мінерали, а також залишки сполук органічних утворень – зола деревних порід, кукурудзи, відходів лушпиння соняшника тощо [3].

Дослідами КубГАУ підтверджено, що фосфогіпс можна застосовувати при рекультивації ґрунту, забрудненого нафтопродуктами [5]. Спосіб рекультивації ґрунтів, забруднених нафтою, включає внесення добрив, оранки і посів сільськогосподарських культур, відрізняється тим, що до фосфогіпсу додають пісок у співвідношенні 2:1 і суміш наносять на поверхню ґрунтів шаром 10–15 см, в перший рік 3–4 рази через 1 місяць з середини квітня до середини жовтня, виключаючи дощовий період. Восени на поверхню ґрунту розкидають компост шаром 10–15 см, що складається із фосфогіпсу і перегною великої рогатої худоби у співвідношенні 1:7. Навесні в ґрунт вносять суміш, що складається із мінеральних добрив і фосфогіпсу у співвідношенні 1:5. Ґрунт переорюють і сіють овес. На третій рік на сильно забрудненій нафтопродуктами ділянці схожість насіння озимої пшениці практично не змінювалася порівняно з незабрудненим ґрунтом [1].

Незважаючи на те, що фосфогіпс містить низку цінних компонентів: збагачених оксидом кальцію і рідкоземельними елементами – кремнієм, залізом, титаном, магнієм, алюмінієм, марганцем тощо, у світовій практиці шляхи утилізації фосфогіпсу у сільському господарстві не знайшли широкого використання з економічних, технологічних й екологічних причин. У підсумку фосфогіпс розміщений на звалищах, у той час як в Україні з ґрунтів щорічно вимивається кальцій, який можливо поповнювати шляхом вапнування і гіпсування. Тож питання раціоналізації технологій утилізування фосфогіпсу в галузі сільського господарства досі є актуальним.

Список літератури:

1. Фосфогипс. Екологічно безпечні шляхи його утилізації / Іващенко Т.Г., Бондар О.І., Новосельська Л.П., Винниченко В.І. – К.: ДЕА, 2016. – С. 5–150.

2. Цвей Я.П. Солонцеві ґрунти та рекомендації по їх меліорації / Цвей Я. П., Іваніна В.В – Київ: 1999. – 43 с.

3. Окорков В.В. Использование фосфогипса в земледелии / Окорков В.В. – М.: Плодородие. – №1. – 2013. – 20-25.

4. Зинковская Т.С. Влияние совместного применения фосфоритной муки и фосфогипса на кислых почвах // В кн. Проблемы рекультивации отходов быта, промышленного и сельскохозяйственного производства. – Краснодар, 2010. – С. 161–163.

5. Белюченко И.С. Использование фосфогипса для рекультивации загрязненных нефтью почв / Белюченко И.С., Добрыднев Е.П., Муравьев Е.И. и др. // Тр.КубГАУ, 2008. – №3(12). – С. 72–77.

УДК 631. 15 / 16 (477. 73)

Грибан Юлія Павлівна,
студентка 2-го курсу,
спеціальності “Соціальна робота ”,
гуманітарно-педагогічного факультету,
Науковий керівник:
Ржевський Геннадій Миколайович,
к. психол.н. ,
Національного університету
біоресурсів і природокористування
України (м. Київ, Україна)

РОЛЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ

Протягом багатьох років Україна вважається аграрною країною через своє вдале географічне розташування зі сприятливим кліматом та якісним плодовитим ґрунтом, що були визначальними факторами для виробників сільг осппродукції.

Існує думка, що аграрна країна - це бідна країна, щось на зразок тієї , де немає майбутнього. Про це можна прочитати на сайтах інтернет - видань, газетах, почути з екранів телевізорів, але рідко говорять про плюси та розвиток таких країн, до яких відносять й Україну.

АПК посідає важливе місце у економіці держави та становить значну частку ВВП країни, що показує її загальний розвиток. Варто зазначити, що частка результатів аграрної діяльності України є основою економіки та становить 13,3%, вона поступається сфері послуг (62,7%) та багатогалузевій промисловості (24,4%) [1]. Якщо прослідкувати за часткою АПК у ВВП з 2001 по 2010 роки, то можна помітити, що вона зменшилась вдвічі за 10 років, а це аж на 8 % [2].

Чому це відбувається? Щоб відповісти на дане питання потрібно запитати себе: “Які професії користуються попитом у абітурієнтів?”. З цього виникає

інше логічне питання: “ До чого тут абітурієнти?”, - а все починається з них, випускників шкіл, які стоять перед вибором своєї професії, яка вирішує не тільки їхнє, але й майбутнє всієї країни. ТОП-10 спеціальностей за версією абітурієнтів за 2017 рік - це "Філологія", "Право", "Менеджмент", "Медицина", "Комп’ютерні науки","Туризм", "Середня освіта", "Психологія", "Економіка", "Інженерія програмного забезпечення"[3]. На ці спеціальності висловили бажання вступити найбільша частина абітурієн-тів, про це повідомило МОН України. У цьому списку відсутні спеціальності, які пов’язані з аграрною справою, хоча вони є затребуваними на ринку праці. То чому ж молодь не хоче обирати те, що на сьогодні є популярним серед роботодавців?

Першою, і найважливішою причиною є відсутність отримання якісної освіти, 100-відсоткове працевлаштування та відсутність розвиненої інфраструктури у маленьких населених пунктах . Звідси виникає інша причина - масштабний виїзд молоді із сіл не тільки на період навчання, а й назавжди. Третій мотив - це низька оплата важкої праці робітників агропромислового комплексу. Переліченого вже достатньо, щоб не пов’язувати свою долю з даними професіями. Лише деякі молоді люди охоче обирають професії аграрної справи: хочуть продовжити справу батьків чи отримати знання та досвід і використати його за кордоном. Випускники, закінчивши фаховий вищий навчальний заклад, розуміють, що доведеться працювати із застарілою системою і відмовляються від діяльності у цій галузі. Невже цього мало, щоб почати кардинальні зміни: зайнятися аграрним розвитком на селі, де може розвиватися бізнес у вигляді переробки чи торгівлі, що результатом має зайнятість поза аграрним сектором. Тобто зв’язки, які поєднують аграрний розвиток та доходи населення. Адже це зможе вирішити дві головні проблеми для держави - припинити міграцію молоді з сіл в міста та її еміграцію до іноземних країн! Навіщо віддавати власні таланти іншим, якщо вони так потрібні тут, вдома?

Закордонний досвід - це не завжди погано, особливо коли його правильно розглядати та розумно використовувати. Як приклад можна взяти державу, яка посідає друге місце після США за обсягами експорту аграрної продукції, країну з високим рівнем засоленості ґрунтів, з мінливою погодою: частими туманами та малою кількістю сонячних днів, з територією, яка майже в 14 разів менше ніж Україна - Королівство Нідерланди. Вірна політика керівників, грамотний розподіл пріоритетів, можливість молодих людей приносити вклад в розвиток певної галузі економіки, гранти на розвиток власного бізнесу, міжнаціональні конкурси та жорсткі вимоги роботодавців до професійної підготовки працедавців - запорука успіху Нідерландів.

Отже, підсумовуючи вище наведену інформацію, можна стверджувати, що розвиток АПК України напряму залежить від участі та зацікавленості молодого покоління країни. Лише за умов створення цікавих проектів і програм співпраці молоді та держави з'явиться шанс відбудови нового аграрно-промислового комплексу.

Список літератури:

1. Україна у цифрах 2014: Статистичний збірник. [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – К.: Державна служба статистики України, 2015. – Режим доступу: https://ukrstat.org (дата звернення 11. 04. 2019) – Назва з екрана.
2. ВВП в Україні. [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. –Режим доступу: https://index.minfin.com.ua (дата звернення 11. 04. 2019) – Назва з екрана.
3. ТОП-10 найбільш та найменш популярних спеціальностей у 2017 році. [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – К.: Мінестерство освіти і науки України, 2017. – Режим доступу: https://mon.gov.ua (дата звернення 11. 04. 2019) – Назва з екрана.

УДК 316.4

Дем'яненко Анна Русланівна
студентка,
Афанасенко Лариса Анатоліївна
к. психол. н.,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
(м. Київ, Україна)

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ АДАПТАЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ ДО НОВИХ УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ У МІСТІ

Особистість розвивається у взаємодії з навколишнім середовищем та обумовлюється свідомим вибором життєвої позиції, визначенням перспектив у діяльності й сімейних планах, а також переходом від однозначної ролі до соціально диференціальних ролей на основі індивідуального досвіду. За таких умов значна частина сільської молоді мігрує до міста, бажаючи здобути якісну освіту, знайти добру високооплачувану роботу і поліпшити якість власного життя. Саме професійне навчання у вищому закладі освіти для сучасної молодої людини є одним з найважливіших періодів її життєдіяльності, особистісного та професійного становлення [1, 122]. Пошук шляхів адаптаційних можливостей до змінених соціально-психологічних умов та нової діяльності є нагальною проблемою для кожної особистості, особливо для вихідця із сільської місцевості, оскільки в ній і нині досить сильним є соціальний контроль за поведінкою людини. Відносно стабільний склад жителів села, слабка їх соціально-професійна культурна диференціація, тісні родинні та сусідські зв'язки, «відкритість» спілкування, природо доцільний, розмірений ритм життя є реальними передумовами для появи неповторних рис

у поведінці молодої особи. А тому, потрапляючи до міста людина одержує великий обсяг вражень від різної інформації та міжособистісної взаємодії.

Вивчаючи психологію міста, Дж. Ґолд відмічає деякі психологічні ознаки його жителів. Їм властива аномія, у якій звичайні правила й норми, що регламентують поведінку, утрачають своє значення; відчуження як відчуття відірваності від оточення, що провокує появу відхилень у поведінці; апатія, що стимулює байдужість міських жителів один до одного; міський стрес як недостатність адаптаційних можливостей організму, що еволюційно налаштований на спокійний темп сільського життя. Шалений ритм життя, емоційні та інформаційні перевантаження провокують появу байдужості, агресивності, невеселості городян порівняно із сільськими жителями [2, 27]. Особистість має широкий вибір кола і груп спілкування, що дозволяє набути досвіду соціальних взаємодій, краще орієнтуватися у дійсності, що оточує.

Мігруючи із сільської місцевості до міста, молода людина стикається з принципово іншою, часто незнайомою реальністю, що може спричиняти виникнення дисонансу між внутрішніми прагненнями та очікуваннями і реальною соціальною ситуацією. Молодь сільського походження, яка прагне залишитися в місті, не просто адаптується до умов міського середовища, а намагається інтегруватися до міської спільноти, стати її членом, носієм її норм і цінностей. Таке входження молодої людини до спільноти, переживання своєї належності до неї має забезпечити почуття внутрішнього комфорту і допомогти уникнути самотності. Спостерігаючи за сільською молоддю і її реалізацією в суспільстві, фіксуються різні форми її взаємодії з міським соціумом, від різних проявів маргіналізації до успішної самореалізації. З одного боку, сільська молодь, яка приїхала на навчання до міста, засвоївши норми і цінності міського життя, пройшовши професійну підготовку, домінує у сфері виробництва, культури та мистецтва. З другого боку, існує актуальна проблема дезадаптації сільської молоді в місті, яка відчуває труднощі щодо самовизначення та самореалізації як у професійному, так і в соціальному плані, не вміючи планувати своє життя, оцінювати власні перспективи [2, 119]. Ці проблеми

тісно пов’язані з адаптаційними можливостями людини, дослідження та використання яких можна рахувати одним з найбільш перспективних шляхів психофізіологічного забезпечення різних видів активності особистості, зокрема рухової та навчальної.

В широкому значенні адаптаційні можливості розуміються як властивість організму, що забезпечує спроможність до адаптації. Структурними компонентами адаптаційних можливостей є темперамент, рівень природжених властивостей інтелекту, емоції, спеціальні здібності, витривалість, стресостійкість. При цьому детермінантними факторами успішної адаптації особистості до нових умов життєдіяльності є соціально-психологічний вплив, гармонійний розвиток особистісних якостей, орієнтації, ієрархія систем цінностей, цілей і потреб, рівень соціального інтелекту і культури, емоційної експресії і міжособистісних стосунків.

В якості суттєвого компоненту адаптаційних можливостей людини слід розглядати поняття адаптаційного потенціалу особистості, який характеризує рівень розвитку взаємопов’язаних психологічних та психофізіологічних характеристик, що найбільш значущі для регуляції психічної діяльності й процесу адаптації, і зумовлює величину діапазону факторів зовнішнього (соціального) середовища, до яких організм може пристосуватися.

На думку, О. Кокуна, серед таких складових психологічних та психофізіологічних характеристик, які визначають адаптаційні можливості людини, можна виділити три послідовних рівні з огляду їх розвитку та досягнення високоспеціалізованих і професійно актуальних адаптаційних якостей. До першого рівня належать успадковані конституційно-морфологічні і нейродинамічні особливості людини. До другого рівня – її темпераментальні та характерологічні властивості. І до третього – специфічні якості особистості, набуті нею на пізніших стадіях індивідуального розвитку. Це особливості емоційної, вольової, мотиваційної, інтелектуальної сфер особистості, які формувалися в процесі онтогенезу разом з набуванням різноманітного досвіду [3, 54].

Спираючись на погляди В. Розова, адаптаційні можливості людини слід визначати як полісистемну якість індивідуальності, яка являє собою структуру, що саморегулюється, і складається з сукупності конституційно-морфологічних, особистісних та інших особливостей, які зумовлюють можливість досягнення високих результатів у значущій для суб'єкта діяльності з мінімальною «ціною» адаптації [4].

Узагальнивши наведені міркування можна визначити, що нові умови життєдіяльності сільської молоді активізують систему адаптаційних можливостей людини. Дане поняття розуміється як сукупність конституційно-морфологічних, фізіологічних, психічних, психологічних властивостей людини, які організовані за принципом взаємоспівдії і зумовлюють здатність людини адаптуватись до конкретних вимог діяльності, умов природного та соціального середовища.

Література

1. Андросович К. А. умови та форми процесу успішної адаптації студентів першокурсників. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки.* 2013 №4 (21). С. 121-128.

2. Губеладзе І. Г. Сільська молодь у місті: пошук ідентичності. К. 2015. 236 с.

3. Кокун О. М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності. К. 2004. 265 с.

4. Розов В. И. К проблеме адаптивных возможностей человека в экстремальных условиях деятельности, их оценка и развитие. *Чернобыльская катастрофа и медико-психологическая реабилитация пострадавших*. Минск. 1992. С.59 - 60.

УДК: 338.12

Деркач Юлія Сергіївна
магістр,
Свердан Михайло Михайлович
к.е.н., доцент
Національний університет
біоресурсів і природокористування
України (м. Київ,Україна)

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ РОЗВИТКУ БАЗОВИХ ГАЛУЗЕЙ І СЕКТОРІВ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Національна екологічна політика реалізується як через цільові національні, державні, регіональні програми (природоохоронні, оздоровчі, відтворювальні тощо), так і через національні або державні програми розвитку галузей (секторів) економіки. У Національній енергетичній програмі України до 2030 року прийнято стратегію екологізації паливно-енергетичного комплексу (ПЕК). Вона базується на концепції поетапного здійснення процесу екологізації залежно від пріоритетності заходів та їх еколого-економічної ефективності. У рамках цієї стратегії було виділено три генеральні напрями в політиці екологізації ПЕК України. Перший з них : значне зменшення і, по можливості, часткова ліквідація викидів, скидів та інших шкідливих впливів підприємств ПЕК на природне середовище і населення за рахунок економії загального споживання електричної і теплової енергій та суттєвого зменшення у зв‘язку з цим обсягів споживання енергоносіїв (органічного та ядерного палива) і використання небезпечних для природного середовища технологій їх видобутку і переробки [1].

Щодо аграрного сектору економіки, то екологізація полягає у наступному:

· формування високопродуктивних і екологічно стійких агроландшафтів, гармонійне поєднання механізму дії економічних законів і законів природи в межах території з урахуванням лімітуючих чинників навантаження на сільськогосподарські угіддя, біологічні ресурси та ландшафти, впровадження вимог щодо екологічної безпеки в систему сільськогосподарського природокористування, забезпечення розширеного відтворення родючості грунтів шляхом формування та реалізації системи ґрунтозахисних природоохоронних заходів, забезпечення екологічно обґрунтованого поводження з пестицидами та агрохімікатами. Важливим є формування механізму економічної, адміністративної та кримінальної відповідальності сільськогосподарських природокористувачів за порушення екологічних вимог та розробка природоохоронних заходів на основі вимог міжнародного законодавства та підвищення його ролі в практиці сільськогосподарського природокористування. Створення системи економічних стимулів виробництва екологічно чистої сільськогосподарської продукції на основі технологій біологічного землеробства, підтримання сприятливого в екологічному відношенні довкілля, інфраструктури та умов для праці, відпочинку і фізичного розвитку сільського населення, виведення з процесу користування малопродуктивних сільськогосподарських угідь, насамперед у регіонах з високою розораністю земель [2].

Екологізація розвитку водогосподарського сектора економіки має здійснюватися відповідно до Загальнодержавної програми розвитку водного господарства України, яку Верховна Рада прийняла у 2002 р. як Закон України. Метою цієї Програми є:

· еколого-економічна і санітарно-гігієнічна регламентація та державне управління водокористуванням з наданням безумовного пріоритету збереженню водних ресурсів, підтриманню сприятливих умов функціонування ландшафтів водозбірних басейнів і екологічного стану водних об‘єктів;

· екологічно збалансований за водним фактором розвиток регіонів з урахуванням стану і прогнозу зміни водних ресурсів;

· планування і впровадження методів водокористування, охорони вод, відтворення водних ресурсів, що базуються на басейнових принципах управління;

· пріоритетність економічних важелів регулювання водних відносин, оптимальне їх поєднання з організаційними та правовими заходами;

· запровадження водозберігаючих технологій у галузях економіки;

· пріоритетність розвитку системи водокористування для соціальної сфери;

· комплексний підхід до територіальної організації виро бництва, земле- і водокористування залежно від водоресурсного значення того чи іншого басейну;

· програмно-цільовий метод планування, прогнозування і організації водогосподарської діяльності;

· додержання чинних міжнародних договорів у сфері водних відносин, співробітництво з сусідніми державами у питаннях використання й охорони водних ресурсів та запобігання шкідливій дії води на транскордонних водних об‘єктах [3].

Україна має на сьогодні законодавчо визначені у програмних документах стратегії екологізації розвитку базових галузей і секторів економіки. Проблема полягає у забезпечені їх дієздатності, відпрацюванні механізмів реалізації. Ця проблема може бути вирішена лише шляхом створення потужних секторальних (корпоративних) систем екологічного управління за міжнародними стандартами та європейським регламентом з відповідними ефективними економічними механізмами.

Список літератури:

1. Васюков Д.О., Бугаєць А.В., Будник О.А. Шалугін В.С. Екологізація економіки і перехід до сталого розвитку / Екологічна безпека 4/2009 (8), с.77-82

2. Вернік О. Л. Деякі питання психології екозбереження і сталого розвитку / Збірник наукових праць. Психологічні науки, Том 2. Випуск 7, с.63-67

3. Екологізація економіки, бізнес і екологія - точка доступу - http://pidruchniki.com/15801117/ekologiya/ekologizatsiya_ekonomiki_biznes

УДК: 338.12

Карпенко Діана Володимирівна
магістр,
Суханова Алла Валеріївна,
к.е.н, доц.,
Національний університет
біоресурсів і природокористування
України (м. Київ, Україна)

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ НА РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

На сьогоднішній день все більше зростає зацікавленість споживачів до продуктів харчування, які є екологічно чистими і виробництво яких не має негативного впливу на навколишнє середовище. Такі продукти представлені на ринку як продукція органічного виробництва. Маючи високий потенціал виробництва органічних продуктів, незнання ринку та недостатня підготовка підприємства до експорту органіки стає перепоною на шляху виробника до прямих контрактів з іноземним покупцем. Правильно розроблений комплекс просування органічного продукту дозволить виробникам створити довгострокові конкурентні переваги як на національному, так і на світовому ринках. Саме з цією метою виробники наймають фахівців (проектних менеджерів), які допомагають розробити проект та отримати максимальний прибуток через продумане задоволення потреб споживачів.

Поняття “проект” означає комплекс взаємозалежних заходів, призначених для досягнення протягом заданого періоду і при встановленому бюджеті поставлених задач з чітко визначеними цілями [1].

У кожному проекті повинна бути чітко визначена мета та цілі проекту. Реалізація проекту – це досягнення основної цілі, починаючи з нижчого рівня «дерева цілей» закінчуючи найвищим рівнем, тобто основною ціллю [1].

Власне управління проектами (Project Management) – це свого роду процес управління командою і ресурсами проекту, який можна зорганізувати та структуризувати за допомогою специфічних методів, завдяки яким проект завершується в визначений термін успішно і досягає поставленої мети. Кожному керівнику підприємства, установи чи організації необхідно вміти використовувати універсальні знання й методи управління проектами для того, щоб мати змогу вирішувати такі завдання: формулювати цілі та мету діяльності підприємства; формувати їхнє обґрунтування; структуризувати процеси (виокремити підцілі, підпроцеси, субпроцеси, етапи тощо); визначити фінансові потреби та джерела фінансування; розробити пошук підрядників та інших виконавців; готувати й укладати контракти; розраховувати бюджет; визначати терміни виконання та розробляти графіки реалізації; контролювати процес виконання і контролювати план його виконання; управляти ризиками проектної діяльності [1].

Оскільки проектний менеджмент в Україні є досить «молодою наукою» і набирає шалених обертів в своєму розвитку та охопленні, проникаючи в абсолютно всі сфери нашого життя. Починаючи проектуванням будівництва і закінчуючи ІТ-технологіями. Однією із топових сфер для проектного менеджменту є аграрний сектор, все ж Україна – це аграрна країна. Трендом останніх 5-7 років в світі, саме в аграрному секторі набирає обертів органічне виробництво.

Найбільше серед органічної продукції ми вирощуємо зернові, проте набирає популярності вирощування нішевих культур, зокрема ягід. Очікується, що виробництво органічної продукції в Україні збільшуватиметься й далі, оскільки європейські потужності не здатні задовольнити місцевий попит на неї.

За даними Міністерства аграрної політики та продовольства, станом на 2018 рік Україна займає 11-те місце серед країн Європи та 20-те у світі за загальною площею сільськогосподарських угідь, сертифікованих як органічні. За останні 5років вони збільшилися на 54% і на сьогодні складають 421 500 га. 48,1% зайняті під вирощування зернових, що ставить нас на 7-

ме місце серед країн-виробників органічних зернових. Понад 16% займають олійні — 5-те місце у світі; 4,6% займають бобові — 7-ме місце. Під овочами зайняті 2% угідь — 10-те місце, а під фруктами — 0,6%. [3].

Багаторічна практика інших країн демонструє екологічні, економічні та соціальні переваги органічного виробництва (рис. 1).

Рис. 1. Ключові переваги органічного виробництва в світі

Джерело: [4]

Потрібно також визначити чинники, які негативно впливатимуть на реалізацію проектів власне для українських підприємств:

1) незначна кількість професійних проектних менеджерів та відсутність можливості створення ефективної команди проекту;

2) відсутність інтересу чи фінансових можливостей до навчання управління проектами (відвідування тренінгів, семінарів, клубів проект-менеджерів);

3) невміння правильно і чітко формулювати цілі проекту;

4) невміння розрахувати всі витрати проекту;

5) приділення недостатньої уваги такій важливій сфері управління проектами як управління ризиками;

6) недостатня увага такій сфері управління проектами як управління часом проекту [5].

Оскільки ринок органічної продукції в Україні на даний час перебуває на етапі розвитку, а споживачів продукції стає дедалі більша кількість, як в Україні, так і закордоном – управління проектами саме в сфері органічної продукції є актуальним та перспективним.

Список літератури:

1. «Опорний конспект лекцій з курсу “Управління проектами інформатизації економічних систем”» Тернопільський Національний Економічний Університет, 2010
2. Веб-портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247521474&cat_id=244276429.
3. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України http://minagro.gov.ua/
4. Шишка І. Б. Виробництво екологічно чистої продукції сільського господарства в Україні / І.Б. Шишка // Scientific researches and their practical application. Modern state and ways of development. – 2012. – № 2–12. – С. 86–93.
5. Концевич О. К. Застосування проектного підходу в управлінні підприємством, як важлива складова його успішного функціонування [Електронний ресурс]. – О. К. Концевич, А. Ю. Дернова. – 2015. – Режим доступу: http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=76279

УДК: 338.12

Картава Наталія,
магістр
Орехівський Віктор Григорович
к.е.н, доц.,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)

КРЕАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Актуальність теми. Загострення кризових явищ в економіці зумовлює пошук та обґрунтування новітніх підходів до реалізації концепції цінності людського розвитку. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває удосконалення управління персоналом на основі використання принципів менеджменту і психології, забезпечення інноваційного підходу до діяльності підприємств.

Мета дослідження – огляд креативних підходів та сучасних передумов управління трудовими ресурсами в Україні. Маслов Е.В. визначає управління персоналом як цілеспрямовану дію на людину – носія здатності до праці, з метою отримання максимального результату від її діяльності, гуманізації здійснюваних на підприємстві заходів технічного прогресу [1].

Інтелектуалізація економіки збільшує залежність результатів діяльності підприємства від рівня розвитку його працівників. Сьогодні розвиток підприємства та його конкурентна позиція на ринку, в першу чергу, залежить від професіоналізму людей, які на ньому працюють. Існує велика конкуренція між роботодавцями, які намагаються залучити ефективних та кваліфікованих працівників.

Роботодавці намагаються створити працівникам креативне середовище. Створення клімату, в якому креативність є способом життя приносить

величезну користь організації: позитивний психологічний клімат допомагає людям працювати із задоволенням, полегшує процес спілкування між працівниками, а також прискорює і робить більш ефективним процес виходу із кризових ситуацій.

Інноваційні менеджери належать до креативних менеджерів, тобто менеджерів дослідницького типу, їх особливість – це посилена увага дослідницькому підходу до вирішення всіх проблем. Передовий досвід провідних фірм світу, які успішно здійснюють інноваційну діяльність, дає змогу сформувати достатньо загальне коло управлінських завдань інноваційного менеджера [2].

Як свідчить бізнес-практика, інноваційність управлінської праці є однією з ключових компетенцій успішної діяльності керівництва організації. Інноватівність праці виражається в перманентному оновленні та розвитку особистого потенціалу, креативності, стратегічному плануванні діяльності організації (структурного підрозділу), ефективності делегуванні повноважень підлеглим. У зв’язку з цим управлінська праця характеризується інтегративністю, багатоаспектністю використання механізмів управління організацією [3].

Підкреслюючи значимість інноваційного характеру управлінської праці в забезпеченні інноваційного розвитку організації, виділимо такі основні напрями прояву інноватівності управлінської діяльності керівника:

– інноваційно-цільовий підхід до управління;

– психологізація управління;

– моделювання гнучкої структури управління,

– створення ефективних технологій та механізмів управлінської діяльності;

– побудова гнучкої структури горизонтальних зв’язків; – приведення функцій управління у відповідність до цілей інноваційного розвитку організації;

– рефлексивність діяльності керівника;

– управління якістю навчання та розвитку працівників організації;

– комп’ютеризація, технологізація управління. Інноваційний характер управлінської праці здебільшого проявляється в застосуванні керівництвом організації комплексу інноваційних технологій в управлінні людськими ресурсами (HR-інновацій). Ефективність впровадження таких HR-інновацій значною мірою визначається особливостями розвитку потенціалу організації, системи управління людських ресурсами, станом їх використання та розвитку, структурою керівного персоналу, освітнім рівнем управлінців, їх досвідом, стажем роботи та ін [4].

Висновок. Отже, розглядаючи сучасні соціально-економічні умови забезпечення стійких конкурентних переваг організації значною мірою визначається інноваційний характер розвитку людських ресурсів. Забезпечення інноваційності розвитку людських ресурсів пов’язане з особливостями системи менеджменту організації, реалізацією інноваційноорієнтованої кадрової політики, наявністю конкурентоспроможного кадрового потенціалу, ефективних механізмів його реалізації.

Список літератури:

1. Маслов Е.В. Управление персоналом предприятия: Учебное пособие / Под. ред. П.В. Шеметова. – М.: ИНФРА-М;
2. Новосибирск: НГАЭиУ, 2001. – 312с. Василенко В. О. «Інноваційний менеджмент»: Навчальний посібник. – К:2003.

УДК 37.04

Клименко Аліна Григорівна,
здобувач ступеня бакалавра,
Биховченко Валентина Петрівна,
к.е.н, доцент кафедри фінасів
імені Л. Л. Тарангул,
Університет державної фіскальної
служби України(м. Ірпінь, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Сучасний стан розвитку українського суспільства характеризується посиленням уваги до проблем формування особистості, здатної повноцінно сприймати, розуміти та примножувати матеріальні й духовні цінності. Серед актуальних проблем розвитку особистості особливо відчутними є питання пов'язані із складним явищем у системі соціалізації молоді з обмеженими фізичними можливостями, її освіти, працевлаштування та подальшого повноцінного життя.

Спільна освіта – інклюзивна освіта – молоді з обмеженими фізичними можливостями та їх здорових однолітків є основою їх соціальної адаптації.

Інклюзивна освіта – це масштабне залучення всіх молодих людей до всіх аспектів навчання та життя, незалежно від наявності тих чи інших індивідуальних особливостей чи відмінностей. Вона передбачає усунення будь-яких форм сегрегації, зокрема спеціальних класів чи груп для тих, хто не відповідає умовно визначеному стандарту «нормальності», направлена на забезпечення якісної освіти для всіх [1].

Вивченням проблеми формування нової системи освіти займалися І.Бондар, М.Синьов, М.Таланчук, Г.Шевцов, А.Ямбург; теоретичні і методологічні аспекти освіти людей з обмеженими фізичними можливостями, а також можливості навчально-методичного, медичного та соціального супроводу розробляли В.Авілов, Т.Алєксєєнко, О.Василенко, Н.Вовк, А.Колупаєва, А.Мальков.

Соціальна адаптація студентів з обмеженими фізичними можливостями у різні вікові періоди, яким відповідають етапи розвитку і становлення їх особистості, характеризуються специфічними соціально-психологічними особливостями. Студентський вік припадає переважно на період пізньої юності або ранньої дорослості (18-25 років), має специфічні закономірності й являє собою важливий етап у розвитку особистості . У цей період відбувається становлення фахівця, формування його світогляду, ідеалів, переконань. Студентські роки для молодої людини слід розглядати не тільки як підготовку до майбутньої професійної діяльності, але й як першу сходинку до зрілості.

Соціальна адаптація студентів з обмеженими фізичними можливостями в умовах інклюзивного освітнього простору буде більш ефективною за умови врахування їх соціально-психологічних особливостей, а саме: за віком; за належністю до певної соціальної групи, за спрямованістю на освітню діяльність, мотивацією до виконання функцій майбутнього фахівця; за особливістю статусу, зумовленого обмеженими фізичними можливостями; за фізичним станом, що включає нозології захворювань.

Отже, дослідження соціально-психологічних особливостей студентів з обмеженими фізичними можливостями, їх вікових та особистісних особливостей слід проводити в усіх зазначених напрямах .

Вивчення зарубіжного і вітчизняного досвіду дозволило виявити, що студенти з обмеженими фізичними можливостями, нерідко маючи потенційну нагоду брати активну участь у житті суспільства, не можуть її реалізувати через те, що здорові студенти не хочуть спілкуватися з ними. Однією з важливих характеристик внутрішнього потенціалу студентів з обмеженими фізичними

можливостями, що визначають їх стосунки з викладачами і здоровими студентами, є самооцінка. Особистісні характеристики таких студентів, їх налаштованість на соціальну адаптацію, є вагомою умовою успіху.

Характеристика соціально-психологічних особливостей студентів з обмеженими фізичними можливостями була б неповною без акценту на урахування нозологій захворювань [2].

Студенти з вадами зору. Велике значення для розвитку психіки незрячої людини має час настання сліпоти. Сліпі особи не можуть безпосередньо сприймати візуальні й просторові ознаки об'єктів і явищ навколишньої дійсності, що серйозно збіднює їх чуттєвий досвід, ускладнює орієнтування в просторі, перешкоджає образному мисленню. Сліпота також негативно впливає на формування моторно-рухової сфери людини.

Студенти з вадами слуху. Слух відіграє важливу роль у розвитку людини. Людина, позбавлена слуху, неспроможна сприймати звукові сигнали, необхідні для повноцінного пізнання навколишнього світу, не здатна контролювати вимову різних звуків, унаслідок чого обмежуються можливості її спілкування з людьми. Відсутність або недорозвиток функції мовлення, в свою чергу, призводить до порушень у розвитку інших пізнавальних процесів і, головним чином, словесно-логічного мислення.

Студенти з вадами опорно-рухового апарату. Студентів з ушкодженням опорно-рухового апарату (ОРА) в залежності від потреб у допоміжних засобах, які вони застосовують при пересуванні, можна розподілити на 3 групи: студенти, які мають невеликі фізичні ушкодження та, відповідно, незначні обмеження можливостей самостійного пересування та навчання і не потребують допоміжних засобів; студенти, які застосовують милиці, опірні тростини чи рухомі опори; студенти, неспроможні до ходіння, 38 змушені користуватися інвалідним візком. Але обмеження мобільності і стан здоров'я таких студентів теж потребують від викладача застосування певних елементів супроводу навчання, а від студентів-однокурсників – розуміння і знань щодо особливостей їхнього психологічного стану.

Студенти із соматичними захворюваннями мають обмежену стійкість до впливу факторів навколишнього середовища та знижену активність, що викликано хронічними захворюваннями, такими як епілепсія, або гострими захворюваннями, такими як пневмонія, проблемами зі здоров'ям, які можуть негативно впливати на процес їх навчання. До найпоширеніших соматичних захворювань належать серцево-судинні захворювання, епілепсія, цукровий діабет та рак. У деяких студентів періоди зниження працездатності й уваги можуть чергуватися з періодами без приступів. Основна інформація, яку повинен знати кожен викладач, котрий працює з такими студентами, полягає в уточненні характеру проходження приступів і коматозних станів, що є характерними ознаками вище перелічених хвороб.

Неможливо оминути і такий важливий фактор інтеграції, як ставлення викладачів та кураторів до студентів з обмеженими фізичними можливостями. Позиція викладача здобуває виключної важливості у реалізації процесів інтеграції, адже саме викладачі та куратори мають можливість впливати на інтеграцію як усієї групи так і окремих студентів у групу на основі принципу спільності інтересів. У межах навчального процесу, аудиторної діяльності, ця спільність інтересів проявиться в потребі здобуття високого рівня професійних знань, фахових навичок, професійної компетентності. Це дає змогу додаткового підкреслення цінності кожного учасника освітнього процесу, що є особливо важливим при роботі зі студентами з обмеженими фізичними можливостями. Оптимально, коли спілкування між викладачем, здоровими студентами та студентами з обмеженими фізичними можливостями відбувається в контексті культури ділового спілкування, що передбачає значущість, рівність та цінність кожного учасника процесу. Актуальним є використання у процесі навчання технологій тренінгової роботи, дослідницьких методів навчання, ігрового, проблемного, комп'ютеризованого навчання [3].

Таким чином, соціально-психологічна складова забезпечення успішності процесу соціальної адаптації студентів з обмеженими фізичними можливостями є надзвичайно вагомою, оскільки наявність сформованих

позитивних установок (з боку самого студента, його найближчого соціального оточення – студентської групи, колективу викладачів, кураторів, соціальних служб) має стати передумовою успішності цього процесу.

Список літератури:

1. Інклюзивна освіта [Електронний ресурс]: – Режим доступу: http://doshkilla.blogspot.com/2012/03/blog-post.html
2. Соціально-психологічні особливості адаптації студентів [Електронний ресурс]: – Режим доступу: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/373/1.pdf
3. Адаптація студентів з обмеженими можливостями в умовах інтегрованого навчання [Електронний ресурс]: – Режим доступу: http://ap.uu.edu.ua/article/141

УДК:331.445

Коноз Олександра,
магістр
Алексеєва Катерина Андріївна,
к.держ.упр.,
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м.Київ, Україна)

ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ТА РОЗРОБКИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У відповідності з традиційними уявленнями про економічний розвиток, джерелами добробуту міста є земля, природні ресурси, географічне положення, дешеві трудові ресурси і виробничі потужності. Однак, у сучасному світі це не зовсім так. Наявність природних ресурсів, дешевої робочої сили, фінансових і технологічних ресурсів більше не надають значної переваги в конкурентній боротьбі на глобальному ринку. У двадцять першому столітті особливу роль відіграє соціальний і науково-технічний прогрес, що зумовлює необхідність у реалізації комплексу заходів, спрямованих на вирішення проблем організації дозвілля людей. При цьому варто відзначити взаємозв’язок економічних і соціально-політичних процесів, економіки і духовного життя. Зростає потреба у врахуванні людського фактора в усіх сферах суспільного життя. Наприклад, створення сприятливої, здорової і творчої обстановки для мешканців міст, увага до умов праці та відпочинку і багато іншого дозволяє позитивно впливати як на туристичну привабливість міста, так і на працездатність населення, роблячи життя у місті цікавішим через відпочинок.

Саме тому дослідження факторів, що формують доцільність інвестування та розробки інвестиційних проектів у сері індустрії дозвілля та розваг в сучасних умовах в Україні, є надзвичайно актуальним.

На сьогодні, індустрія розваг стала однією з найважливіших сфер повсякденного життя суспільства, за допомогою якої людина не просто задовольняє свої духовні потреби, але і формує уявлення про власний добробут і рівень розвитку економіки всієї країни [2, с. 45]. Дозвілля, як одна зі сфер життєдіяльності людини, впливає на розвиток галузей економіки та сприяє трансформації дозвіллєвої інфраструктури, а його інноваційні форми, зумовлені соціальною диференціацією сучасного суспільства. Велике значення в сучасних соціокультурних умовах, поряд із освітнім процесом та безпосередньо роботою, набуває й дозвіллєва діяльність, в контексті формування певних стратегій життя молодого покоління, оскільки саме вона є важливою галуззю для самореалізації, а тому стосується не лише інтересів окремого індивіда, а й всього суспільства. Право на дозвіллєву діяльність, участь у суспільному та культурно-мистецькому житті є своєрідним показником якості життя в умовах особистої свободи. [4, с. 201]

Загалом дозвілля трактується як «сукупність занять у вільний час, за допомогою яких задовольняються безпосередньо фізичні, психічні, духовні потреби людини в основному відтворювального характеру». Дозвілля включає в себе такі види занять як читання, перегляд телепередач, комп'ютерне спілкування та ігри, відвідування кінотеатрів, театрів, прогулянки, ігри, пасивний відпочинок та багато чого іншого [3, с. 502].

Так, в сучасному світі інтенсифікації праці, утримання та здійснення контролю над значними інформаційними потоками, соціальною напруженістю і т.п., кожна людина вимушена раціонально будувати свій вільний час, щоб засобами дозвілля зняти втому, відновити сили, збагатити себе культурно й інтелектуально. Однак, у більшості людей, навики організації вільного часу майже відсутні. Це – одна з причин згубних звичок, девіантних форм поведінки. При цьому, при правильній організації дозвілля, відбувається

активний контакт людини з навколишнім світом, трансляція духовно-культурних цінностей, забезпечується спадкоємність поколінь, передача традицій, стимулювання творчості, і що важливо – здійснюється виховна робота [1]. Так, основною культурно-розвиваючою функцією дозвілля є розвиток творчих задатків і здібностей людини в ігровій формі. Однак, організація сфери дозвілля в нашій країні знаходиться на досить низькому рівні. При цьому, дозвілля як діяльність, що здійснюється на основі вільного вибору і у вільний час, повинно бути спрямовано на соціальні досягнення чи розвиток особистості.

Зарубіжний досвід доводить, що інвестиції у сферу культури та дозвілля можуть стати вагомим джерелом доходів для муніципалітетів, здійснювати позитивний вплив на зростання зайнятості і доходів, підвищувати інвестиційну привабливість території. Однак для розвитку соціально-культурної інфраструктури необхідні певні умови, в тому числі розвиток дозвіллєвого та туристичного потенціалу (розвинена транспортна інфраструктура, наявність готелів, підприємств громадського харчування, театрів, кінотеатрів, концертних залів, упорядкована міське середовище і т.п.). Тому, на нашу думку, інвестиції в проекти для проведення дозвілля (відпочинку) зокрема дозволять підвищити рівень добробуту та культурний рівень населення, залучити велику кількість туристів та максимізувати туристські витрати, створити високий рівень міжнародного визнання і позитивного іміджу міст, розробити, модернізувати і реалізувати нові об’єкти інфраструктури, які будуть безперервно розширювати туристський потенціал і збільшувати привабливість міст. Окрім того, завдяки розробці таких проектів вдасться простимулювати у довгострокові перспективі розвиток індустрії дозвілля, туризму та гостинності шляхом збільшення бізнес-активності, посилення співпраці та розвитку креативного маркетингу та організовувати зв’язки, які сприятимуть розвитку туризму у майбутньому.

Таким чином, для розвитку міських соціально-економічних систем необхідно послідовно нарощувати сукупний капітал, який містить: виробничі ресурси (сировину, основні фонди, робоча сила); фінансові ресурси;

інфраструктуру дозвілля; соціальний капітал; знання. Активні, пасивні, розважальні та розвиваючі типи дозвіллєвої діяльності (наприклад, відвідування культурно-мистецьких заходів, заняття творчістю, спортом тощо) суттєво впливають на формування світосприйняття людини, її духовного розвитку та ціннісних орієнтацій, а найголовніше те, що визначають стратегію життя – активну чи пасивну. Для цього необхідно постійно працювати над залученням інвестицій у дану сферу через розробку та реалізацію інвестиційних проектів.

Список літератури:

1. Бойко О.П. Виховний потенціал дозвілля в суспільстві ризику. Освіта і доля нації: перспективи та орієнтири українського суспільства / О.П.Бойко //: Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції. – Харків: ХНПУ, 2010. – С. 37 – 38.

2. Наймарк К. А. Розвиток індустрії дозвілля та розваг як складової сфери туризму / К.А. Наймарк // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Сер.: Економічні науки. – 2018. – Вип. 31. – С. 45 – 48.

3. Путіловська Н. Б. Теорії та підходи до питання диференціації у сфері дозвілля / К.А. Путіловська // Молодий вчений. – 2017. – № 11. – С. 502 – 505.

4. Сидоровська Є. А. Дозвіллєва діяльність як чинник формування життя людини в соціокультурному просторі XXI ст / Є.А. Сидоровська // Питання культурології. – 2017. – Вип. 33. С. – 198 – 205.

УДК 316.4

Kottey Daniel Djane,
Student Agrobiological faculty
Afanasenko Larysa Anatoliyivna,
Ph.D. in Psychology,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
(Kyiv, Ukraine)

SOCIAL ADAPTATION OF THE FUTURE AGRONOMIST FROM GHANA TO THE CONDITIONS OF EDUCATION AND PROFESSIONAL ACTIVITY

My name is Kottey Daniel Djane. I came to Ukraine in the year 2018, Kiev. My brother was in Ukraine already so me coming to Ukraine wasn't a difficult thing to decide. I studied Ukrain language in Kiev National University of life and environmental sciences of Ukraine in the preparatory faculty. I am studying agriculture «agronomy» in this university. My experience on socialization in Ukraine is amazing. Ukrainian people are very friendly but shy so one has to make the approach. What is surprising most is the fact that most of the people can't English nor understand it making communication very tough and the few who spoke English had a lot of grammatical errors.

There are a lot of benefits studying in Ukraine away from home. It makes me more responsible and independent. To live without parents guidance and not to mess up. It is a great life moulding process for me. Aside this professors and lectures give extra attention to students, kind of having a very close relationship and I find this very beautiful and interesting.

Getting my student visa took me approximately a month or so, but thanks to ma ever hard working mum whom I went to Senegal with to get it. The problems in acquiring the visa were very stressful. We had to move up and down to the Embassy almost every day of our trip. This was very tiring and difficult for us but all the same we had to endure in order to get the visa. However, Ghana doesn't have Ukraine

embassy so we always had to travel to Nigeria or Senegal to get visa and this is one major problem we have.

Choosing National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine wasn't a problem at all since agricultural universities in Ukraine aren't that much. However I didn't try any other university but went straight to NULES of Ukraine since I had a brother offering the same course as that of mine.

A typical atmosphere in a Ukrainian university is a busy life. Everyone go about their daily obligations and what they are up to. Occasionally I see soccer team mates and I say hi or hello then life still goes on. I am studying in three languages, English, Russian and Ukrainian language, but most of my exams are in Ukrainian language [1]. I study the language more and practice with my group mates and friends as to gain more confidence in it. A lot of differences in student life culture between Ukraine and Ghana, in Ghana attendance or register are not checked in the university but in Ukraine, it's checked daily from class to class and if you miss more than three from a subject you have to do rework and in the medical university, you pay before doing the rework.

The key challenge in Ukraine is the language barrier. Work and study in Ukraine is possible but very difficult. There are a lot of job opportunities but the pay is minimal whereas the pay is not encouraging. Living in Ukraine as a student is extremely comfortable but to live there and work with family is very tough in my opinion.

My sincerest advice to anyone seeking to explore educational opportunities in Ukraine should just go ahead, see it as only a challenge but you can. The people are very friendly, choose friends wisely and you will win at the end.

I chose special agronomist because, agriculture creates a lot of job opportunities without any limitations or restrictions or what so ever. It also gives you a wide range of opportunities to choose from. It's not all about you becoming only farmer as many people always say but rather entails much more than that. Also personally I really do love agriculture since secondary school because I like to work with plants and animals and other things related to agriculture. It gives me joy and

pleasure

Agronomy is the science and technology of producing and using plants or food, fuel, fibre, and land reclamation. Agronomy has come to encompass work in the areas of plant genetics, plant physiology, meteorology, and soil science. It is the application of a combination of sciences like biology, chemistry, economics, ecology, earth science, and genetics. Agronomists of today are involved with many issues, including producing food, creating healthier food, managing the environmental impact of agriculture, and extracting energy from plants. Agronomists often specialise in areas such as crop rotation, irrigation and drainage, plant breeding, plant physiology, soil classification, soil fertility, weed control, and insect and pest control and others.

Agriculture plays a crucial role in the life of an economy. It is the backbone of our economic system. Agriculture not only provides food and raw material but also employment opportunities to a very large proportion of population: source of Livelihood; importance in International Trade; source of Raw Material; contribution to Foreign Exchange Resources; vast Employment Opportunities; overall Economic Development [2].

The main source livelihood of many people is agriculture. Approximately 70 % of the people directly rely on agriculture as a mean of living. This high percentage in agriculture is as a result of none development of non-agricultural activities to absorb the fast-growing population. However, most people in developed countries do not engage in agriculture [2].

Agricultural products like sugar, tea, rice, spices, tobacco, coffee etc. constitute the major items of exports of countries that rely on agriculture. If the development of the agricultural sector is steady and consistent, the supply of imports is reduced significantly while the demand for exports is increased considerably. Thus; it is hugely beneficial for preserving the foreign exchequer; which can be allocated to import various machineries, necessary raw materials, and other infrastructural products; and this, in turn, helps the national economy to develop and sustain its progress.

Agriculture has always been the leading producer of raw materials like jute, cotton, tobacco, sugar, edible & non-edible oils, etc. that keep the traditional industries alive and kicking. Additionally; industries like fruit and vegetable processing, pulses milling, molasses making, rice husking, etc. are also dependent on agricultural processes as well to procure their source materials.

The nation's export trade depends largely on agricultural sector. For example, agricultural commodities such as jute, tobacco, spices, oilseeds, raw cotton, tea as well as coffee accounts for approximately 18 % of the entire value of exports of a country. This demonstrates that agriculture products also continue to be important source of earning a country foreign exchange [2].

Construction of irrigation schemes, drainage system as well as other such activities in the agricultural sector is important as it provides larger employment opportunities. Agriculture sector provides more employment opportunities to the labor force that reduce the high rate of unemployment in developing countries caused by the fast growing population.

Conclusion. So agriculture employs many people it contributes to economic development. As a result, the national income level as well as people's standard of living is improved. The fast rate of development in agriculture sector offers progressive outlook as well as increased motivation for development. Hence, it aids to create good atmosphere for overall economic development of a country. Therefore, economic development relies on the agricultural growth rate.

Literature:

1. Larysa A. Afanasenko. *Науковий вісник.: зб. наук. праць НУБіП України*.–2018.–Випуск.220.URL: http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pedagogica/article/viewFile/6506/6388 (дата звернення: 27.03.2019).

2. The Importance of Agriculture. *Agriculture goods: people. Products. Knowledge.* URL: http://agriculturegoods.com/the-importance-of-agriculture/ (дата звернення: 29.03.2019).

УДК 631.11:330.3 (477)

Кошель Вікторія Вікторівна
студентка,
Ралко Олександра Сергіївна
к.е.н., доц.,
Національний університет
біоресурсів і природокористування
України (м. Київ, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ

Майбутнє України, яка є одною з найбільш багатих на ресурси країн світу, багато в чому залежить від ефективного розвитку аграрного менеджменту. Світова продовольча криза з кожним роком зростає. Економічна та фінансова криза в Україні та за кордоном поширюється, світові природні ресурси руйнуються, екологічна ситуація деградує, про що свідчить зміна клімату і зниження рівня здоров'я та рівня життя населення світу. Ці та інші фактори свідчать про це необхідність інтенсифікації інноваційної діяльності як одного з найбільш ефективних способів підвищення конкурентоспроможності країни в рамках глобалізація світових економічних процесів в тому числі і в сільськогосподарській сфері.

Сьогодні одним з пріоритетів державної політики має бути модернізація як національної промисловості в цілому, так і агропромислового комплексу, зокрема, на основі інтенсифікації інноваційної діяльності, ефективного використання науково-технічного потенціалу. На сучасному етапі необхідно впровадити комплексні заходи щодо підтримки підвищення ефективності вітчизняних підприємств, у тому числі сільськогосподарських підприємств, для стимулювання попиту на результати досліджень та інноваційних розробок, для

кваліфікованого персоналу, а також для сприятливих умов для виробництва інноваційних продуктів з високим ступенем доданої вартості.

Існує два основних підходи:

1) використання постіндустріальних технологій;

2) зусилля корпоративного сектора щодо виходу на нові ринки та залучення нових клієнтів.

Науково-технічні досягнення в так званих постіндустріальних технологіях (наприклад, програмне забезпечення або біотехнологія) приходять з розвитком організаційних методів і структур управління, які принципово відрізняються від традиційної організації виробництва і приходять з новими способами ведення бізнесу. [1].

Другий підхід у формі інституціоналізації відкритих інновацій як способу підвищення ефективності підприємства характерний для багатьох галузей промисловості [2]. Крім того, слід зазначити, що, хоча «правильний» дизайн продукту є передумовою для виходу на нові ринки, управління ефективністю має вирішальне значення для розподілу ресурсів та коригування каналів продажів, необхідних для успішного ведення бізнесу. Таким чином, особлива увага приділяється організаційно-управлінським формам розвитку в контексті функціонування сучасних іноземних підприємств. Але, незважаючи на значну кількість публікацій, роль і стратегічне положення України у сфері інноваційної діяльності та підвищення ефективності на світовому аграрному ринку залишається актуальним питанням.

Тому джерело сільськогосподарського зростання є особливо важливим для розуміння того, наскільки сільське господарство сприятиме більш широкому економічному зростанню.

Недавні дослідження цілого ряду африканських країн дають певні переконливі докази про те, що комерціалізація та підвищення ефективності виробництва, особливо в експортних товарах, може збільшити як грошові доходи, так і продуктивність харчових культур, які сприяють забезпеченню продовольчої безпеки [3].

Важливими історичними прикладами стратегічного вкладу в розвиток сільського господарства є райони, де відбулася «Зелена Революція» Індії та Китаю. Обидві ці події відбувалися в рамках конкретних та чітко визначених інституційних рамок, включаючи сильне державне втручання в іригаційну інфраструктуру та системи постачання, які впливали на ціни, трансакційні витрати та ризики транзакцій на ринках виробництва, фінансів та виробництва.

Сільське господарство - це діяльність, в якій безперервні технічні інновації та управління ефективністю здаються більш ймовірними і доречними, ніж переривчасті заходи.

Список літератури:

1. Бабенко, В. О. (2016), "Проблемні аспекти інноваційної діяльності України на світовому ринку сільськогосподарської продукції". Науковий вісник Ужгородського національного університету. "Міжнародні економічні відносини та світова економіка". Випуск 6. с. 1. С. 26-29
2. World economic outlook, April 2015: recovery strengthens, remains uneven. Intern. Monetary Fund. Washington: IMF. 2015.XVI. 216 p.
3. Govereh, J. & Jayne, T. S. 1999. Effects of cash crop production on food crop productivity in Zimbabwe: Synergies or Trade-offs? USAID and Michigan State University. Strasberg, P.J. 1998. Smallholder cash-cropping, food cropping and food security in Mozambique’s cotton belt, USAID and Michigan State University.; Strasberg, P.J., Jayne, T. S., Yamano, T., Nyoro, J., Karanja, D. & Strauss, J. 1999. Effects of agricultural commercialization on food crop input use and productivity in Kenya, USAID and Michigan State University.

УДК 614.78

Криворучко Сергій Анатолійович
бакалавр
Шинкарук Лідія Василівна
д.е.н., професор, завідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, член-кореспондент НАН України, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ НА ЧЕРКАЩИНІ

Альтернативні джерела енергії – це будь-які джерела енергії, яке є альтернативою викопному паливу. Це поновлювані джерела, до яких відносять енергію сонячного випромінювання, вітру, морів, річок, біомаси, теплоти Землі, та вторинні енергетичні ресурси, які існують постійно або виникають періодично у довкіллі.

Перспективи використання відновлюваних джерел енергії пов’язані з їх екологічною чистотою, низькою вартістю експлуатації та очікуваним паливним дефіцитом у традиційній енергетиці.

Альтернативна енергетика – сукупність перспективних способів отримання, передачі та використання енергії, які поширені не так широко, як традиційні, проте представляють інтерес через вигідність їх використання при, як правило, низькому ризику заподіяння шкоди навколишньому середовищу.

Одним з найбільш перспективних варіантів розвитку альтернативної енергетики в господарському та приватному секторі є сонячна енергія.

Сонячні батареї або сонячні фотоелектричні модулі перетворюють світлову енергію сонця на електричну. Використовуються вони зазвичай у складі сонячних або вітросонячних джерел.

У 2016 р. за статистичними даними Черкащина мала найнижчий показник розвитку енергозбереження та використання альтернативних способів енергії.

Станом на 2017 р. 26 приватних підприємств встановили сонячні панелі, а загалом в області вже нараховується 82 господарства, що використовують сонячну енергію.

В області діє 6 сонячних електростанцій. Зокрема, в Черкасах, Золотоноші, Звенигородці, на Тальнівщині. Крім того, станом на 2019 р. в Уманському, Черкаському та Чигиринському районах будуються три малі електростанції альтернативного використання енергії.

Головними позитивними факторами цієї генерації енергії є економічна складова та екологічна. Економічна полягає в тому, що ця енергія – безкоштовна та невичерпна, її можна отримувати стабільно й без жодних ризиків. Екологічна, у свою чергу, – вплив цих електростанцій на навколишнє середовище, які завдають йому мінімальної шкоди.

Впровадження альтернативних джерел енергії сприяє, водночас, створенню та поширенню екологічно чистих виробництв (табл.).

Таблиця

Ефективність провадження екологічно чистих виробництв

Економічна ефективність	Екологічна ефективність
Ефективне використання сировини, матеріалів, енергоносіїв, мінімізація витрат ресурсів	Зменшення негативного впливу підприємств на навколишнє середовище
Зменшення екологічних витрат підприємств, мінімізація екологічних ризиків	Підвищення якості та екологічної безпеки продуктів харчування, забезпечення продовольчої безпеки в країні
Підвищення ринкової привабливості підприємств, додаткове залучення інвестицій	Зменшення загрози здоров'ю населення, покращення умов життя
Підвищення рівня мотивації та продуктивності праці завдяки покращенню умов виробництва	Збереження та оздоровлення екологічного оточення в місцях розташування сільськогосподарських підприємств
Освоєння нових внутрішніх і зовнішніх ринків збуту продукції, розвиток екологічно орієнтованих ринків	Забезпечення екологічно безпечного розвитку видів економічної діяльності, при якому зростання обсягів виробництва продукції не супроводжується значним збільшенням забруднення навколишнього середовища та виробничих відходів

Список літератури:

1. Нетрадиційні джерела енергії: теорія і практика : монографія / Й. С. Мисак, І. М. Озарків, М. Г. Адамовський та ін.; за ред. Й. С. Мисака, І. М. Озарківа; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т "Львів. політехніка", Нац. лісотехн. ун-т України. – Л.: НВФ "Укр. технології", 2013. – 356 с.

УДК 330.322:658.152

Марченко Інна Олександрівна,
магістр,
Сова Олена Юріївна,
к.е.н., доц.,
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КОМПАНІЇ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

На сучасному етапі розвитку економіки значна кількість підприємств України знаходиться в кризовому становищі. Вони змушені скорочувати свою діяльність в наслідок погіршення фінансового стану, зниження прибутків чи загрози банкрутства. Вітчизняні підприємства потребують додаткового фінансування задля модернізації обладнання, впровадження «ноу-хау», вдосконалення системи управління, підвищення якості виробленої продукції (наданих послуг), зниження собівартості продукції, збільшення величини прибутку та оздоровлення економіки країни в цілому.

Через всі перелічені фактори вони мусять залучати необхідні тимчасово вільні грошові кошти. Один із варіантів залучити певну суму – знайти зацікавленого інвестора. Для отримання інвестиційних ресурсів підприємство повинно відповідати ряду характеристик, тобто бути інвестиційно привабливим. Необхідно аналізувати інвестиційну привабливість підприємства, знаходити можливості її підвищення для того, щоб утримувати та захоплювати інтерес інвестора краще за конкурентів.

У сучасній економічній літературі немає чіткості у визначенні сутності інвестиційної привабливості та системи методів її оцінювання. Тому є актуальним дослідження цієї категорії, її видів та умов формування.

Інвестиційна привабливість характеризується сукупністю політичних, правових, економічних і соціальних умов, що сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та іноземних інвесторів.

Ступінь інвестиційної привабливості підприємства є показником, який дозволяє зробити висновки потенційним інвесторам про необхідність і доцільність вкладення фінансових засобів саме в даний об'єкт.

Підвищення інвестиційної привабливості потрібно здійснювати поетапно. На першому етапі відбувається оцінка загального рівня інвестиційної привабливості потенційного підприємства. Другий етап визначення обсягу факторів і запасів росту інвестиційної привабливості відповідно організаційно-правовій формі підприємства, виду діяльності і певним умовам господарювання. На третьому етапі здійснюється оцінка вагомості окремих певних факторів підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Із числа факторів і резервів зростання інвестиційної привабливості на інших етапах обираються в першу чергу ті, що не потребують великих капітальних вкладень і не вимагають знаних витрат часу.

Далі слідують заходи, які переважно повинні призвести до найбільшого ефекту, але які пов’язані із великими видатками та значними часовими втратами. Четвертий етап має зв'язок із формуванням конкретного набору заходів із підвищення інвестиційної привабливості. На п’ятому етапі відбувається оцінка інвестиційної привабливості підприємства після врахування впливу певних факторів та мобілізації наявних резервів. Здійснення оцінки повинно проходити за тим же методом, що й на першому етапі. Це дає можливість простежити ефект від вжиття відповідних заходів. Використання резервів зростання інвестиційної привабливості призводить до зміни фінансових коефіцієнтів, значення яких, у свою чергу, виділяється на узагальнюючому показнику привабливості підприємства.

Після впровадження цих заходів із підвищення інвестиційної привабливості, якщо вони є ефективними, підприємство отримає більший рейтинг, ніж на першому етапі.

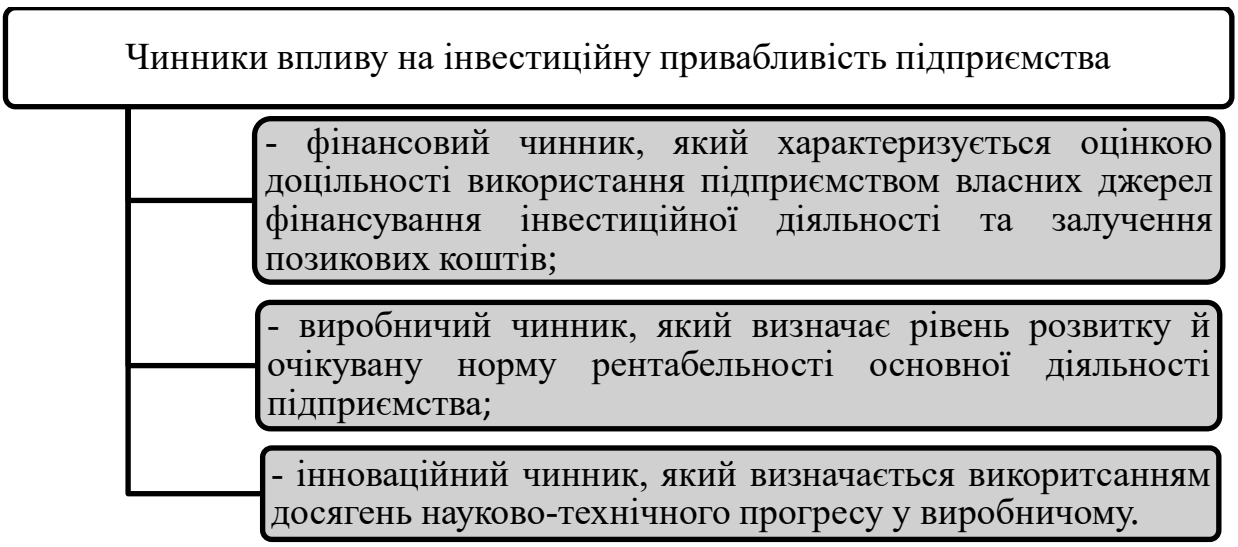

Рис. 1. Фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємств [1, с. 83].

На сьогодні існує велика кількість методів визначення інвестиційної привабливості підприємства, які, відносно джерела інформації, можна умовно поділити на три великі групи:

1) методики, що ґрунтуються на різноманітних оцінках експертів;
2) методики, що ґрунтуються на статистичній інформації;
3) комбіновані методики, що ґрунтуються на експертно-статистичних розрахунках [2, с. 325].

Перелічені методи визначення рівня інвестиційної привабливості не завжди задовольняють потреби інвестора у об’єктивній та достатній для прийняття рішення інформації. Необхідно удосконалити існуючі методи, зокрема урахування особливостей вітчизняного економічного середовища, розвитку фінансового ринку тощо.

Основні методи підвищення інвестиційної привабливості лежать у основі теоретичного обґрунтування проблеми формування високої конкурентоспроможності підприємства на інвестиційному ринку й безсумнівно пов’язані з основними факторами інвестиційної привабливості, які укрупнено можна розподілити на: фінансово-економічні; соціальні; інформаційні.

Найбільший вплив на формування рівня інвестиційної привабливості підприємства має перша група, до якої відносяться:

- збільшення ефективності використання основних фондів на підприємстві; підвищення якості управління кредиторською й дебіторською заборгованістю;
- ріст ефективності використання оборотних коштів;
- удосконалення управління прибутком підприємства;
- запровадження маркетингових заходів та управління якістю;
- підвищення ефективності управління ціноутворенням на продукцію підприємства;
- зростання ефективності діяльності підприємства за рахунок впровадження екологічно безпечного обладнання;
- налагодження та якість діяльності внутрішнього аудиту [3].

Найбільш вагомими організаційно-економічними факторами підвищення інвестиційної привабливості підприємств є фінансове покращення, визначення ефективності капіталовкладень, вчасна і правильна оцінка фінансового стану підприємства, раціональне використання робочого часу та трудового потенціалу підприємства, залучення іноземного досвіду, застосування механізмів корпоративного менеджменту.

Заходами для створення ефективної системи управління інвестиціями на підприємстві є: - оцінка параметрів інвестиційного проекту. На цьому етапі визначається рентабельність підприємства. Оцінюючи масштаби інвестиційної активності, приділяється увага розрахунку часу окупності вкладень і обсягам витрат трудових ресурсів;

- розподіл обов'язків між учасниками інвестиційного проекту. На даному етапі власник бізнесу або його уповноважена особа розподіляє функції та завдання між інвестором, виконавцем і замовником;

- опис інвестиційного менеджменту [4, с. 180].

На сьогоднішній день підвищення інвестиційної привабливості підприємства є важливою і актуальною задачею, для цього існує широкий вибір

методів та шляхів її підвищення. У першу чергу, необхідно проаналізувати всі чинники, які впливають на привабливість підприємства, виробити ефективне оцінювання та систему управління нею. Визначені фактори формування інвестиційної привабливості підприємства є важливими для проведення аналізу його функціонування підприємства, виявлення відхилень та тенденцій розвитку. Все це дає можливість використовувати переваги підприємства, а також вчасно запобігати непередбаченим негативним чинникам.

Важливим є вирішення проблеми вибору методу оцінки інвестиційної привабливості підприємства, оскільки кожен з суб'єктів інвестиційного процесу слідує своїм певним інтересам, і тому метод визначення привабливості повинен враховувати їх специфіку.

Список літератури:

1. Басов М.Г. Стратегічне фінансове управління реальними інвестиціями підприємств. Часопис економічних реформ. 2013. № 4 (12). С. 80–85.
2. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: [навч. посіб.]. Київ.: ЦУЛ, 2003. 376 с.
3. Катан Л.І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. Финансовые рынки и ценные бумаги. 2010. № 17. С. 23 – 25.
4. Сова О.Ю. Кроки до створення ефективної системи управління інвестиціями на підприємстві. Стратегічно-інноваційний розвиток суб’єктів економічної системи в умовах глобалізації: Збірник тез І Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Кременчук, КрНУ, 2016. С. 179-181.

УДК 316.334.55-051:352.072.1(477)

Mykhniuk Serhii,
Postgraduate of the methodology of teaching department and management of educational institutions,
Kubitskyi Serhii,
Professor,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
(Kyiv, Ukraine)

EXPERIMENTAL ACTIVITY OF SOCIAL WORKERS IN AGRICULTURAL LOCATION IN THE CONDITIONS OF REFORMS OF AUTHORITY DECENTRALIZATION IN UKRAINE

The reform of local self-government and territorial organization of the authority in Ukraine predetermine the need to establish a clear mechanism for the distribution of powers between local governments and executive authorities, while exercising powers of social protection at different levels of the administrative-territorial system for the principles of subsidiarity and decentralization. Decentralization of full-fledged social protection and welfare supports the promotion of social assistance, services and facilities for accessibility, quality and efficiency [1].

The dynamics of state-building processes in Ukraine requires highly skilled social workers who would specialize in working with villagers. Naturally, under such conditions there is an urgent need for specialists in social work, whose professional activity is to provide this particular range of services directly and in rural areas in particular.

Social work in Ukraine is becoming almost comprehensive, since conditions have arisen that practically exclude from the use of the concept of a «prosperous social group» [2].

Let’s pay attention to the fact that professional training of specialists for the sphere of social services in Ukraine is carried out in two specialties: «social pedagogy» and «social work». And if social educators are more narrowly specialized in their professional activities, then for social workers it is typical that the scope of their professional work is much wider.

There are many factors in Ukraine that complicate social work in the countryside:

– limited access to services;
– low level of state social assistance;
– limited sources of public and private support;
– isolation and territorial remoteness;
– lack of confidentiality;
– conservatism and social inertia;
– low educational level of the population [3].

This significantly complicates the activities of social workers as the main subject of social work. In this regard, the issue of special training of social workers to work with different categories of population becomes relevant [4].

For today, the main areas of social work in the village are: outreach consultations on solving legal, socio-psychological, psychological, and social problems; social support of families living in difficult living conditions; recreational activities for children and young people; social patronage for children with disabilities; social patronage of the elderly; social patronage with demobilized counterterrorist operations participants and their families; employment organization of rural youth; conducting educational social work among children and youth in order to prevent negative phenomena in the youth environment; carrying out charitable events and actions [3].

Proceeding from the many categories of clients who fall into the field of attention of a social worker, the training of this specialist should be versatile and practical-oriented. One of its main tasks is the formation of a future specialist is to understand the need for social support for certain categories and segments of the

population, finding out the peculiarities of working with individuals and groups of clients of social services, forming a professional level and readiness for work with various social groups.

In addition to possessing the necessary arsenal of knowledge, skills and abilities, a social worker must form a positive attitude to the life and perception of other people, a certain system of values that are consistent and do not contradict the essence and content of social work, behavior that does not contradict social norms and traditions That is, in addition to certain professional requirements, the social worker submits high requirements that relate to his ideological sphere and his own position of life.

In this aspect, we are talking about a model of social work specialists that highlights the versatile approaches in reflecting the integrative, interdisciplinary character of the profession, the complexity and depth of interrelationships and relationships that are being realized in the process of social protection, social support and assistance to the population [5].

Consequently, the training of specialists for the sphere of social services in the context of the decentralization of government in Ukraine, especially social work in rural areas, should, first of all, it is to optimize the system of provision of social services to the inhabitants of rural areas, reorganize the work of social services and to use the experience of professional social workers with appropriate education.

References

1. Розвиток соціальної сфери територіальних громад в умовах адміністративно-фінансової децентралізації / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України» ; за ред. С. Л. Шульц. Львів, 2018. 140 с.

2. Лукашевич М. П., Мигович І. І. Навч. посіб. 2-ге вид., доп. і випр. Київ : МАУП, 2003. 168 с.

3. Логвиненко Т. О. Особливості підготовки соціальних працівників до роботи у сільській місцевості : досвід Австралії та України. *Науковий вісник*

Ужгородського національного університету. 2011. Сер. Педагогіка, соціальна робота. Вип. 20. С. 73-76.

4. Лещук Г. В. Підготовка соціальних працівників до роботи із різними групами клієнтів. Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка. URL: https://www.sworld.com.ua/index.php/uk/pedagogy-psychology-and-sociology-411/theory-and-methods-of-studying-education-and-training-411/11220-411-1078 (дата звернення 26.03.2019).

5. Тюптя Л. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота : Теорія і практика. Київ : ВМУРОЛ «Україна», 2004. 408 с.

УДК 631.15/16 (477.73)

Муртазин Равиль Валерьевич
студент
Байдалинова Айнур Султановна
Магистр, ст. преподаватель
АО «Финансовая академия»
(г. Нур-Султан, Казахстан)

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

Проблемы современного мира оказывают большое давление на сельское хозяйство: рост населения, воздействие изменения климата, необходимость сокращения выбросов парниковых газов в сельском хозяйстве, быстрое развитие стран с развивающейся экономикой и растущая нестабильность, связанная с нехваткой земли, воды и энергии. Данные тенденции усиливают критическую роль инноваций для повышения конкурентоспособности и устойчивости сельского хозяйства.

В целом, инновации - это процесс, посредством которого в заданном контексте реализуется что-то новое; это социально приемлемо и обеспечивает выгоду для вовлеченных сторон. Они служат драйвером экономического роста и конкурентоспособности страны. Инновация и процессы, которые ей способствуют, не возникают из ничего; инновации возникают в определенном социально-экономическом контексте и определяются наличием (или отсутствием) благоприятных условий, в которых они могут существовать. Инновационный процесс происходит в основном в рамках «инновационных систем», состоящих из организаций и частных и государственных заинтересованных сторон, взаимосвязанных по-разному и обладающих

технической, коммерческой и финансовой компетенцией и ресурсами, необходимыми для инноваций.

Правительство играет основополагающую роль, обеспечивая экономические, социальные и институциональные условия, способствующие инновациям и это достигается за счет эффективной политики:

- Обеспечение новаторов ресурсами (финансами, услугами и знаниями) путем создания подходящей системы поддержки.

- Устранение препятствий в нормативно-правовой базе, включая правовые, торговые, управленческие и инвестиционные барьеры.

- Укрепление человеческих ресурсов в стране с помощью надежной образовательной системы, которая включает в себя все уровни школьного образования (от начального до высшего образования) и профессионального обучения, а также противодействует утечке умов.

- Содействие научным исследованиям и доступу к новейшей информации посредством эффективной исследовательской политики, которая поощряет увеличение инвестиций в исследования и разработки, удовлетворение потребностей страны, использование возможностей и создание эффективных связей между всеми создателями и пользователями знаний.

Сельскохозяйственные инновации являются катализатором роста и изменений и содействие им имеет жизненно важное значение для решения задач сельского хозяйства и развития территории, адаптирующихся к изменению климата и повышающих продовольственную безопасность и качество жизни всего населения.

Инновационная система состоит из широкого круга государственных и частных организаций, фирм и частных лиц, которые требуют и предоставляют знания, а также технические, коммерческие и финансовые компетенции. Она также включает в себя правила и механизмы, с помощью которых эти различные заинтересованные стороны взаимодействуют и связаны друг с другом в социальных, политических, экономических и институциональных условиях. Инвестиции в сельскохозяйственную науку и технику, как правило, в

форме услуг по исследованию и распространению знаний, оказались весьма ценными для повышения урожайности сельскохозяйственных культур и сокращения масштабов нищеты в развивающихся странах.

Правительства развивающихся стран сталкиваются с политическим выбором, и при ограниченных ресурсах они должны принимать решения осторожно. Прагматичная политика и действия правительства могут побуждать участников в цепочке создания стоимости продуктов питания и ведения сельского хозяйства создавать, накапливать, делиться и использовать знания. Хорошая политика побудит этих участников к инновациям, а плохая политика препятствует инновациям в продовольствии и сельском хозяйстве. Как уже говорилось, очевидны доказательства того, что инвестиции в сельскохозяйственные исследования и разработки окупаются.

Таким образом, в рамках своей стратегии сокращения бедности правительства должны инвестировать в совместные сельскохозяйственные исследования, чтобы помочь фермерам вводить новшества для повышения производительности и производства.

Политические и институциональные инновации могут быть использованы для мотивации частного сектора на проведение или финансирование сельскохозяйственных исследований, а также для стимулирования товарных ассоциаций выделять средства исследовательским институтам или университетам на исследования. Директивные органы могут также стимулировать агроперерабатывающие предприятия создавать лаборатории для проведения или финансирования исследований в области пищевых продуктов.

Организационные инновации в научно-исследовательских организациях могут включать в себя подход, основанный на широком участии исследователей, который объединяет всех участников цепочки создания стоимости продуктов питания и ведения сельского хозяйства. Работая совместно, национальные сельскохозяйственные исследовательские институты, международные исследовательские центры, фермеры и службы распространения знаний уже дали многочисленные результаты исследований,

которые привели к увеличению знаний и инноваций в сельском хозяйстве. Эти результаты показывают важность сосредоточения не только на технических, но и на институциональных, организационных и политических нововведениях для обеспечения финансирования исследований, их организации и эффективного внедрения, а также для распределения информации среди пользователей для обработки для инноваций.

Одним из главных факторов эффективного функционирования национальной системы хозяйствования в современных условиях является форсированная модернизация и развитие инноваций. Президент РК Н.А. Назарбаев, определяя стратегические приоритеты нового этапа модернизации казахстанского общества в программе долгосрочного развития республики – Стратегии «Казахстан – 2050», отметил модернизацию сельского хозяйства как необходимость[1].

Основной постановочной гипотезой можно выдвинуть положение о том, что политику модернизации аграрного сектора необходимо формировать с учетом специфики функционирования данной отрасли, гносеологических корней и импульсов ее развития. Модернизацию сферы функционирования аграрного сектора необходимо проводить поэтапно и с правильной целевой ориентацией. Предполагается использовать комплексный, системный подход к инновационной модернизации производственных отношений и производительных сил аграрного сектора РК. В таком случае инновационный тренд развития АПК будет реальным и действенным направлением

В настоящее время в Казахстане идут исследования по совершенствованию форм ведения сельского хозяйства, с помощью методов селекции и генной инженерии выводятся новые виды растений и животных, более устойчивые к вредителям, жизнестойкие, обладающие более высокими продуктивными качествами. Также есть уже существующие способы ведения сельского хозяйства и специальные технологии, которые смягчают, а иногда даже полностью устраняют негативные факторы. К ним относятся технологии точного земледелия.

Следовательно, одной из основных задач обеспечивающих инновационное развитие сельского хозяйства, является создание благоприятных условий для формирования фонда инноваций и освоения их в производстве при сглаживании существующих различий между получаемыми в производстве результатами и потенциалом научно-технических разработок. Имеются в виду как имеющийся в наличии и доступный потребителям количественный набор нововведений, так и их возможности улучшать производственные, экономические и другие показатели агропромышленной деятельности.

Литература:

1. Послание Президента Республики Казахстан Н. Назарбаева народу Казахстана. 17 января 2014 г., http://www.akorda.kz/ru/page/page_215750_poslanie-prezidenta-respubliki-kazakhstan-n-nazarbaeva-narodu-kazakhstana-17-yanvarya-2014-g

УДК 631.15/16 (477.73)

Оспанова Анель Муратовна
студент
Байдалинова Айнур Султановна
Магистр, ст. преподаватель
АО «Финансовая академия»
(г. Нур-Султан, Казахстан)

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ АПК КАЗАХСТАНА

Агропромышленный комплекс Казахстана играет ключевую роль в экономике страны. Его развитие сбалансирует устойчивое развитие страны, увеличит производительность труда и обеспечит повышение уровня жизни основной части населения. В настоящее время в стране активными темпами проводится Государственная программа развития агропромышленного комплекса, рассчитанная до 2021 года[1].

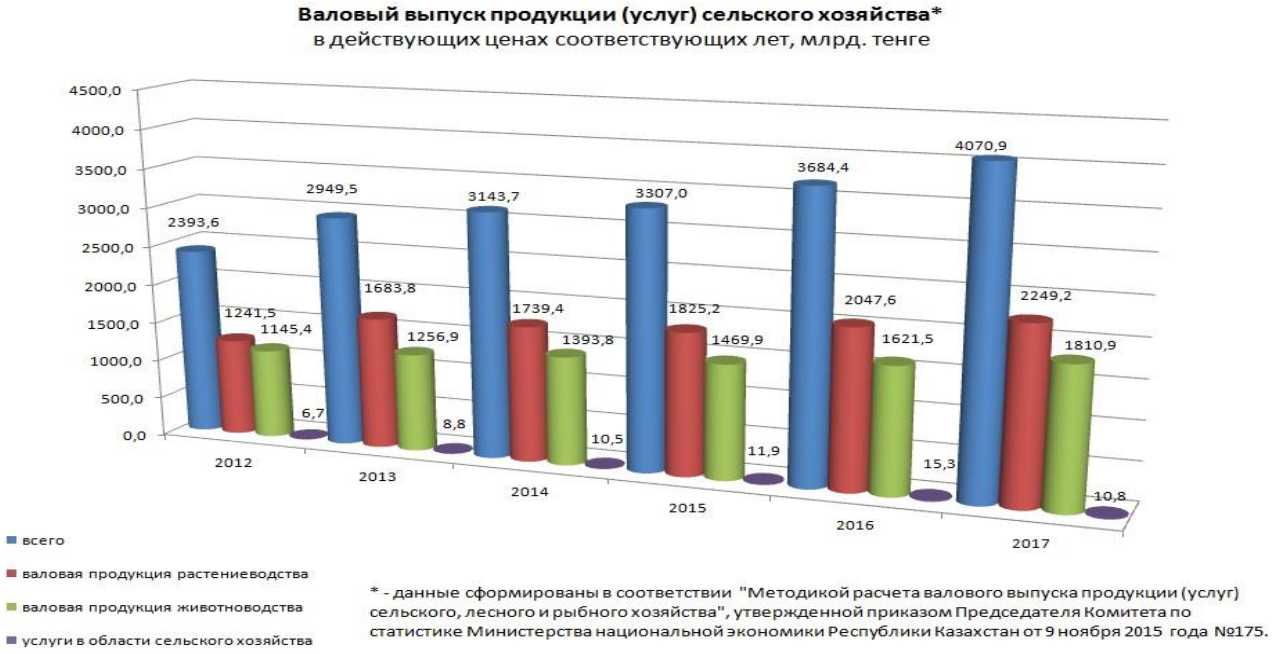

Рисунок 1 - Динамика валового выпуска продукции сельского хозяйства, млрд. тенге

Динамика валового выпуска продукции сельского хозяйства РК показывает устойчивый рост. В 2017 году валовый выпуск сельского хозяйства в совокупности составил 4070,9 млрд. тенге, увеличившись по сравнению с 2016 годом на 386,5 млрд. тенге, при этом данный рост был в основном сформирован за счет роста выпуска продукции животноводства на 189,4 млрд. тенге[2].

Уточненная посевная площадь зерновых (включая рис) и бобовых культур по состоянию на 2017 год составила 15405,4 тыс. га, маслиничных культур- 2478,9 тыс. га, картофеля -185,4 тыс. га, овощей открытого грунта – 142,9 тыс. га.

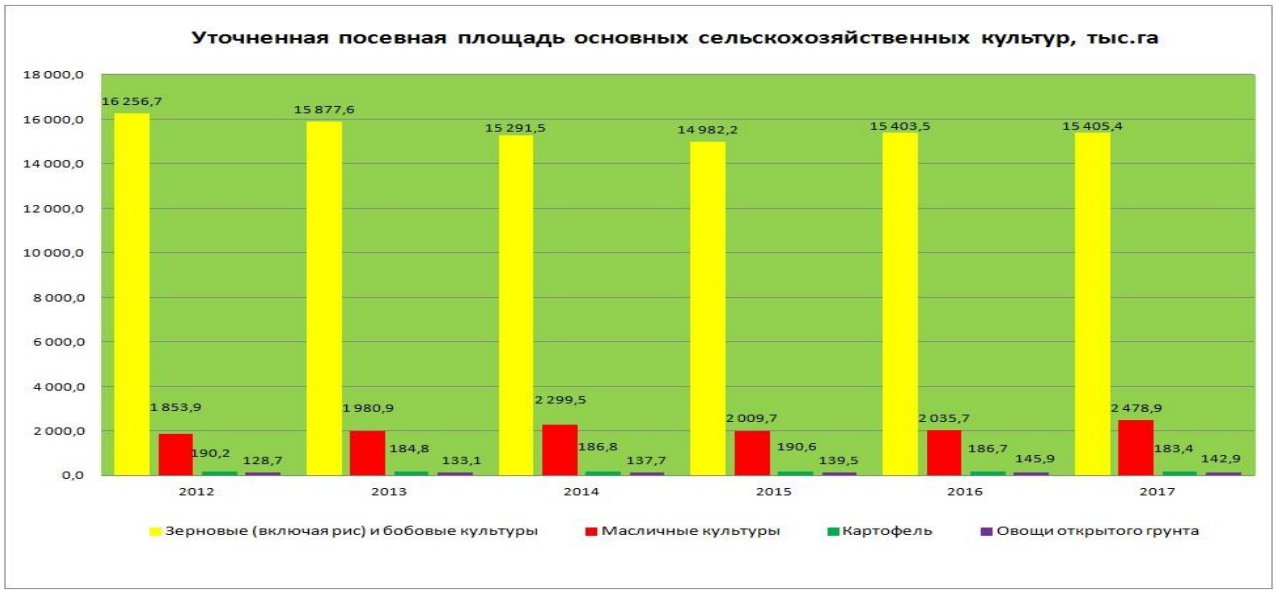

Рисунок 2 – Уточненная посевная площадь сельскохозяйственных культур

Начиная с 2012 году урожайность зерновых (включая рис) и бобовые культуры выросла незначительно с 8,6 до 3,4 ц/га в 2017 году(при среднемировых 19,7 ц/га); овощей открытого грунта с 234,0 ц/га до 253,7 ц/га в 2017 году, картофеля с 165,9 до 194,2 ц/га; маслиничных культур с 6,1до 9,7 ц/га в 2017 году.

Рисунок 3 – Урожайность основных сельскохозяйственных культур, ц/га

За период независимости Республики Казахстан в Агропромышленном комплексе страны достигнуты значительные результаты: наблюдается постоянный рост производства на базе рыночных отношений, увеличивается продуктивность и производительность труда, производится обновление основных фондов и восстановление инфраструктуры отрасли, достигнута самообеспеченность по основным продуктам питания, произошел значительный рост экспорта зерновых, масличных культур, продукции рыболовства.

Однако, не смотря на достигнутые успехи в области развития АПК Казахстана, следует отметить следующие проблемы: мелкотоварность производства; не эффективное использование земельных, водных и трудовых ресурсов; низкий уровень технической оснащенности сельского хозяйства; низкая инвестиционная привлекательность сельского хозяйства; недостаточный уровень государственной поддержки; отсутствие доступа к потенциальным рынкам сбыта; недостаточный уровень образования у крестьян, незнание

агротехнических приемов, нарушение требований по содержанию животных и уходу за ними и др.

Перед АПК Казахстана стоит задача увеличения в 2,5 раза производительности труда и экспорта переработанной продукции. Для ее выполнения основные усилия Министерства сельского хозяйства РК и ресурсы сконцентрированы на девять ключевых направлениях:

- доступность финансирования для субъектов АПК;
- доступность рынков сбыта и развитие экспорта;
- эффективность государственного контроля и надзора;
- совершенствование налогообложения;
- наука, образование и распространение знаний;
- цифровизация АПК;
- доступность технологий;
- эффективное использование водных ресурсов;
- устойчивое управление биологическими ресурсами.

По каждому направлению определены измеримые индикаторы и конкретные меры. Так, предлагается перезагрузить аграрную науку преимущественно на внедрение существующих в мире наилучших доступных технологий, а не на изобретение сортов и пород животных.

Литература:

1. Указ Президента Республики Казахстан от 14 февраля 2017 года № 420. Об утверждении Государственной программы развития агропромышленного комплекса Республики Казахстан на 2017-2021 годы и внесении изменения и дополнения в Указ Президента Республики Казахстан от 19 марта 2010 года № 957 "Об утверждении Перечня государственных программ"

2. Электронный ресурс. Комитет по статистике Министерства Национальной экономики РК. http://stat.gov.kz

УДК 631.15/16 (477.73)

Охріменко А. В.
Магістр,
Орехівський Віктор Григорович
К.е.н, доц.,
Національний університет
біоресурсів і природокористування
України (м. Київ, Україна)

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ НА РИНКУ БДЖІЛЬНИЦТВА

Загальновідомо, що бджільництво в Україні в умовах глобалізації економіки та реалізації нею євроінтеграційних прагнень стало однією із привабливо стабільних та експорторієнтованих галузей, що сприяє формуванню позитивного платіжного балансу країни. Ця галузь наразі стрімко зміцнює свої позиції на внутрішньому і світових ринках, в тому числі завдяки високій якості та відповідності світовим стандартам безпечності продукції. Правильно розроблений комплекс просування продукту дозволить виробникам створити довгострокові конкурентні переваги як на національному, так і на світовому ринках. Саме з цією метою виробники наймають фахівців, які допомагають розробити проект та отримати максимальний прибуток через продумане задоволення потреб споживачів.

Проект це завдання з певними вхідними даними та потрібними результатами (цілями), які обумовлюють спосіб його вирішення. Основні елементи проекту представлені на рис.1 [1]:

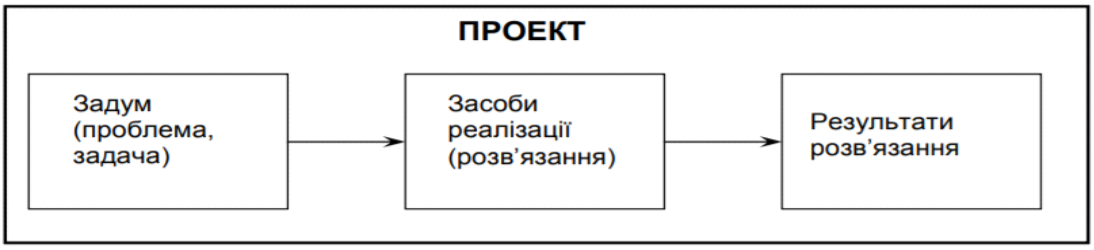

Рис.1. Основні складові проекту

Джерело: [1]

Управління проектами або Project Management (PM) це наука і мистецтво управління людськими і матеріальними ресурсами протягом життєвого циклу проекту шляхом застосування сучасних методів і техніки для досягнення визначених у проекті результатів по складу і обсягу робіт, вартості, часу, якості та задоволенню учасників проекту [1].

Оскільки проектний менеджмент в Україні є досить «молодою наукою» і набирає шалених обертів в своєму розвитку та охопленні, проникаючи в абсолютно всі сфери нашого життя. Починаючи проектуванням будівництва і закінчуючи IT-технологіями. Однією із топових сфер для проектного менеджменту є аграрний сектор, все ж Україна – це аграрна країна. Трендом останніх 5-7 років в світі, саме в аграрному секторі набирає обертів бджільництво.

Бджільництво - галузь сільського господарства, яка займається розведенням бджіл та отриманням від них меду та інших продуктів бджільництва. Бджоли запилюють багато видів рослин, використовуючись задля підвищення врожайності. Серед продуктів бджільництва не тільки цінний дієтичний продукт мед, а й віск, прополіс, отрута та інші, вони знаходять широке застосування, зокрема для здоров'я людини - така медична практика має назву апітерапія.

Бджолярі все частіше розглядають бджільництво не як хобі, а як процес заробляння коштів. Виробництво меду стає бізнесом. Витрати на пасіку з кожним роком зростають, а купівельна спроможність знижується й ціни на мед залишаються на одному рівні. Переваги та недоліки відображені в таблиці 1 «Переваги та недоліки бджільництва як бізнесу».

Таблиця 1

«Переваги та недоліки бджільництва як бізнесу»

Переваги	Недоліки
Висока рентабельність	Висока вартість меду та супутніх товарів не дає можливості сформувати велике коло перспективних клієнтів
На початкових етапах немає необхідності наймати помічників	Велика конкуренція
Можна використовувати як додаткове джерело прибутку	Можлива монополія на ринку
Невисока ціна обладнання	
Простий метод отримання готових продуктів (мед, прополіс та ін.)	

Джерело: розроблено автором

За даними таблиці 1 можна зробити висновок, що все ж на етапі створення бізнесу у сфері бджільництва переваг більше, аніж недоліків, саме тому дана галузь і користується популярністю.

Проте дана галузь в 2017-2018 рр почала стрімко падати. Поточного року медова галузь опинилася на межі глибокої кризи. Цікаво, що підвалини спаду були закладені ще минулого року, коли Україна експортувала рекордний обсяг меду — майже 67 тис.т. Це — третя позиція в рейтингу “топових” країн-експортерів. Перше місце посів майже недосяжний Китай, друге — Аргентина, до якої ми наблизилися майже впритул. За Україною з великим відривом йде В’єтнам. Але це — показники 2017 р.

Для порівняння проведемо порівняння показників експорту меду з України на Рис. 2 та Середньозважену експортну ціну українського меду на Рис.3.

Рис. 2

«Експорт меду з України, тис. т»

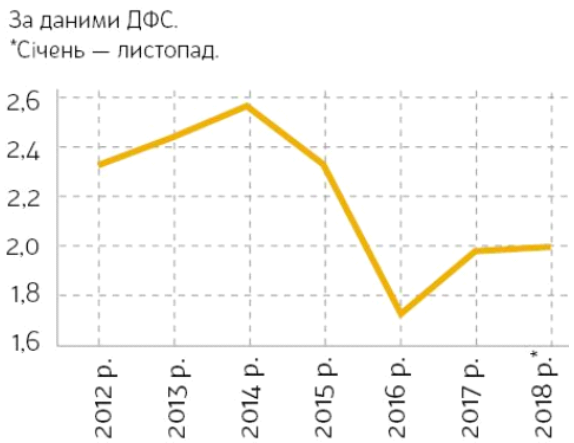

Рис. 3

«Середньозважена експортна ціна українського меду, USD/кг»

Джерело: [2]

Цьогоріч ситуація радикально змінилася. Обсяги експорту скоротилися на третину! За даними Державної фіскальної служби, впродовж січня — листопада було експортовано менше 42 тис.т, що на 32,4% менше за показник аналогічного періоду минулого року. Скорочення відбувалося на тлі зниження експортної ціни впродовж календарного року. За січень — листопад середньозважена ціна зменшилась на 17,5% — до $1,88 за 1 кг. Хоча в цілому протягом року вона збереглася на рівні $2 за 1 кг.

Для підтримання розвитку галузі бджолярам та державі необхідно вдатися до системних кроків. Перші мають переходити на європейські стандарти виробництва, другі — почати захищати галузь. Без цього всі розмови про підкорення експортних ринків так і залишаться балачками.

Заважає розвитку медового бізнесу й загибель бджіл, яку цього року фіксували майже у всіх областях України. Бджолярі пров’язають цю патову ситуацію, передусім, із збільшенням обробок полів пестицидами невідомого походження, часто застарілими або й нелегальними. Вони говорять, що фермери, аби зекономити, купують хімічні препарати у сумнівних продавців, ну а потім від цього страждають і бджоли, і люди.

Список літератури:

1. «Опорний конспект лекцій з курсу “Управління проектами інформатизації економічних систем”» Тернопільський Національний Економічний Університет, 2010, [Електронний ресурс] Режим доступу: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/10068/1/%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82.pdf
2. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України - http://sfs.gov.ua/
3. Стаття з сайту «Економічна правда» [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.epravda.com.ua/projects/poleua/2018/11/30/643008/

УДК 631 15/16

Попович Оксана Володимирівна,
Савчук Ірина Юріївна,
студентки 3 курсу
Биховченко Валентина Петрівна,
к.е.н., доц.,
Університет державної фіскальної служби України(м. Ірпінь, Україна)

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

Сільське господарство є важливою та перспективною галуззю економіки України. Зменшення виробництва окремих видів продукції сільського господарства, зростання залежності від імпорту негативно позначаються на продовольчій безпеці країни [1].

Сільське господарство України, як базова складова аграрного сектору, являє собою значну частину її економіки та є вагомим джерелом зростання ВВП (у 2018 р. – 13 %).Сільськогосподарські угіддя займають 42 млн. гектарів, або 70 % загального фонду країни. 78,9 % сільськогосподарських угідь — орні землі та багаторічні насадження, 13,0 % — пасовища, 8,4 % — сіножаті. Найвища частка орних земель — у степових районах (70–80 %) і лісостеповій зоні. Пасовища зосереджені, в основному, в Карпатах, на Поліссі та в південно-східних степових областях, сіножаті — в долинах річок лісової і лісостепової зон[2].

Сільське господарство повинно стати надійною основою соціально-економічного розвитку сільських територій та країни загалом. За належного рівня підтримки та сприяння з боку держави галузь допоможе вирішити проблеми виходу країни з кризи.

Серед основних проблем сільського господарства та розвитку аграрного сектору економіки України можна виділити наступне:

- низький рівень інновацій та інвестицій;
- проблема пошуку вигідних ринків збуту;
- високий рівень зношеності матеріально-технічних засобів;
- простежується тенденція до старіння кадрів;
- низький рівень оплати праці працівників галузі;
- відсутність належних умов для життя і праці населення у селах;
- недосконала система кредитування та страхування;
- диспаритет цін на продукцію сільського господарства та промисловості [3].

Нерозвиненість процесів спеціалізації, концентрації та кооперації виробництва створює перешкоди для отримання високих результатів, підвищує затрати на виробництво продукції. Використання застарілої техніки та технологій, неможливість придбати нові машини та обладнання знижують прибутковість сільськогосподарського виробництва. Підвищення цін на сільськогосподарську продукцію в умовах низького платоспроможного попиту населення загострює соціальну напруженість, але продаж виробленої продукції за заниженими цінами в умовах постійного подорожчання енергетичних, паливномастильних матеріалів, мінеральних добрив, машин та обладнання призведе до збитковості аграрного виробництва [4].

Заходи, спрямовані на підтримку сільського господарства, повинні поєднуватися з розвитком сільських територій, забезпеченням умов для нормальної життєдіяльності сільського населення [5].

Для вирішення проблем розвитку сільського господарства необхідно вжити низку заходів:

- ✓ підвищити рівень продовольчої безпеки шляхом збільшення виробництва продуктів харчування належної якості;
- ✓ збільшити експортний потенціал галузі, але за рахунок не сировини, а готової продукції з високою доданою вартістю;

- ✓ зменшити енергозатратність виробництва, використовувати альтернативні джерела палива та енергії, що дасть змогу знизити собівартість виробленої продукції;
- ✓ підвищити ефективність системи управління в сільському господарстві;
- ✓ забезпечити переведення сільського господарства на інноваційні засади розвитку;
- ✓ розробити та запровадити систему страхування сільськогосподарських ризиків;
- ✓ сприяти залученню інвестицій, у тому числі іноземних, у розвиток окремих галузей рослинництва і тваринництва;
- ✓ наблизити законодавство України у сфері сільськогосподарського виробництва до міжнародних стандартів;
- ✓ надавати державну підтримку виробникам в отриманні сертифікатів якості для виходу на зовнішні ринки;
- ✓ стимулювати виробництво сільськогосподарської продукції в особистих селянських господарствах;
- ✓ встановити систему штрафів за порушення норм землекористування.

Отже, для сьогодення необхідна активна позиція держави у вирішенні проблем розвитку сільського господарства, переведення його на інноваційні засади, збільшення фінансової підтримки, підвищення якості, конкурентоспроможності виробленої продукції на внутрішньому та зовнішніх ринках, забезпечення доступності продуктів харчування для всіх верств населення.

Список літератури:

1. Збарський В.К. Сталий розвиток сільських територій: проблеми і перспективи / В.К. Збарський // Економіка АПК. – 2016. – № 11. – С. 129–136.

2. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року (проект) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822

3. Результати і проблеми реформування сільського господарства України / Ю.О. Лупенко, П.Т. Салук, В.Я. Месель-Веселяк, М.М. Федоров // Економіка АПК. – 2017. – № 7. – С. 26–38.

4. Малік М.Й. Сталий розвиток сільських територій на засадах регіонального природокористування та еколого-безпечного агропромислового виробництва / М.Й. Малік, М.А. Хвесик // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 3–12.

5. Ярощук Т.Ю., Биховченко В.П. проблеми та перспективи розвитку інвестиційної привабливості АПК України// Соціальна інфраструктура сільських територій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u282/materialy_konferencii_20180426.pdf#page=232

УДК 330.101.541

Ракітіна В.В.,
студентка 2 курсу, 3 групи
економічного факультету,
спеціальності «Облік і оподаткування»
Коваль О.М.,
доцент кафедри економічної теорії, к.е.н.
Національний університет біоресурсів і природокористування України

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ БІОЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Біоекономіка – це промисловий перехід до стійкого використання поновлюваних водних і наземних ресурсів біомаси в енергетичних, проміжних та кінцевих продуктах для отримання переваг економічної, екологічної, соціальної та національної безпеки. [2].

Метою моєї роботи є проаналізувати перспективи та подальший розвиток біоекономіки на території України. Дослідити, як біоекономіка пов’язана із їжею та здоров’ям людей.

Сучасна економіка України потребує змін та розвитку. В наший час питання формування біоекономіки набуває все більшого значення. Біоекономіка вивчає взаємовідносини людини і природи в процесі використання природних ресурсів, тому спирається на дві традиційні дисципліни: біологію та економіку. Найбільшої популярності вона досягає у сільськогосподарській місцевості і саме в аграрній галузі. На етапі свого розвитку біоекономіка повинна розкрити та подолати деякі питання, зокрема:

- виробляти безпечні та корисні харчові продукти;
- промислове використання ресурсів;
- глобальна продовольча безпека;
- стале сільськогосподарське виробництво.

Біоекономіка розглядається як економічний механізм реалізації біотехнологій, тобто як нова галузь існуючого технологічного укладу. Цінність такого підходу полягає у врахуванні триєдиного поєднання принципів сталого розвитку: економічного, соціального, біологічного. Реалізація ефективної біоекономічної стратегії можлива лише за умов синергетичної взаємодії трьох складових процесу: уряду, суспільства, господарюючих суб'єктів.

Біоекономіку слід розглядати як систему суспільних відносин щодо виробництва, розподілу, обміну і споживання продукції з біологічної сировини із застосуванням біотехнологій для досягнення економічного зростання і збереження екосистем. До біоекономіки безпосередньо належать виробництво органічної продукції, біоенергетика, біотехнології різних типів, штучний фотосинтез, біоніка, тощо. Сільське господарство, харчова промисловість та лісове господарство відносяться до галузей з найвищим біоекономічним потенціалом. Біоекономіка охоплює виробництво поновлюваних біологічних ресурсів та перетворення цих ресурсів та відходів у продукти, що мають додану вартість (такі як продукти харчування, біологічні продукти та біоенергетика). [1].

Біоекономіка тісно пов'язана із багатьма науками. Також, зокрема, є тісний зв'язок із їжею та здоров'ям людей. Саме вона впливає на навколишнє середовище та на зміни, які відбуваються в ньому.

Частка біоекономіки у національній економіці країни на сьогоднішній день становить майже 16%. За прогнозами експертів, до 2040 р. ця цифра складе вже 50%. Роль біоекономіки швидко набуває важливості у всьому світі по мірі зростання конкуренції за доступ до сировинних ресурсів. Очікується, що до 2030 р. кількість жителів нашої планети досягне 9 млрд, що, за попередніми оцінками, буде створювати необхідність у збільшенні на 50% їжі, на 45% енергії і на 30% води. [4].

Розвиток біоекономіки має супроводжуватися цілим рядом інноваційних процесів в суспільстві та економіці держави. А інноваційні процеси в економіці України не набули вагомих масштабів, кількість

підприємств, що впроваджують інновації, зменшується з кожним роком. Для досягнення цілей, підприємствам, компаніям потрібно пробувати щось нове, застосовувати певні технології та робити все можливе, щоб досягати успіху.

У загальному рейтингу з урахуванням впливу природних умов Україна посіла 63 місце зі 113 країн з продовольчої безпеки, набравши 54,1 бала. Серед найбільших переваг, які має наша держава, можна визначити відносно невеликий відсоток людей, що перебувають нижче глобального рівня бідності, безпеку продуктів харчування, низький рівень втрат продовольства, помірні тарифи на імпорт сільськогосподарської продукції, волатильність виробництва та наявність програм продовольчої безпеки. Як свідчить Глобальний рейтинг, найбільший негативний вплив на ситуацію з продовольчою безпекою в Україні мають фактори, що не належать до суто аграрних проблем, але які пов'язані з загальним станом економіки: високий рівень корупції, занадто дорогі кредити, ризик політичної нестабільності. Тому поліпшення ситуації безпосередньо пов'язане з низкою заходів, які покращуватимуть загальний стан української економіки. Певний прогрес в цьому напрямі можна спостерігати: економіка держави декілька років поспіль повільно, але зростає, і саме аграрний сектор є найголовнішим драйвером цього росту. Проте для України, яка має потужний потенціал у сфері сільського господарства, поточні показники слід вважати вкрай низькими. Подальші позитивні зміни потребують більш послідовної боротьби з корупцією, захисту прав інвесторів, підвищення доходів громадян. До безпосередніх заходів можна віднести збільшення з боку держави і приватних компаній фінансування інноваційних проектів у сільському господарстві, а також лібералізацію ринку землі сільськогосподарського призначення.

Проблема продовольчої безпеки стосується майже всіх аспектів функціонування держави: від оборони та готовності боротьби з надзвичайними ситуаціями до перспектив довгострокового розвитку. Але найголовніше — вона пов'язана з якістю нашого життя. За сухими цифрами та діаграмами без перебільшень прихована доля мільйонів людей. Корисний і різноманітний

раціон — це здоров'я, а відтак — щастя і довголіття кожного. Фінансова доступність — можливість витрачати кошти не лише на продукти харчування, а й задовольнити інші потреби: одяг, ліки, відпочинок, освіту. Це збільшення купівельної спроможності сімей, а тому й зростання попиту на інші — нехарчові товари.

Врешті-решт, ефективне вирішення проблем продовольчої безпеки — запорука процвітання наступних поколінь.

Формування єдиної стратегії розвитку біоекономіки дозволяє оптимізувати економічну ефективність виробництва, збереження екологічного балансу та соціальний розвиток суспільства. Проте формування стратегії розвитку біоекономіки потребує чіткого розуміння, як саме і відносно яких, видів економічної діяльності працює механізм біоекономіки. [3].

Отже, біоекономіка – це наука майбутнього. Ми повинні розвивати її, саме це може допомогти економіці України вийти на новий етап та досягти стабілізації.

Список літератури:

1. Прощаликіна А.М. Передумови становлення та розвитку біоекономіки / А. М. Прощаликіна [Електронний ресурс] // Ефективна економіка. – 2016. – №12. Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua

2. Mansour Mohammadian. What is Bioeconomics [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.scienceofbioeconomics.com/bioeconomics/what-is-bioeconomics

3. Talavyria M. P. Improvement of the bioeconomy development analysis instruments: European Union Projects and Germany experience / M. P. Talavyria, V. V. Lymar, V. V. Baidala // Економіка АПК. – 2015. – №11. – С. 89-95.

4.The state of food security. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.fao.org/3/i9553en/i9553en.pdf

УДК 338.46

Рибаковська Оксана Олександрівна,
магістр,
Суханова Алла Валеріївна,
к.е.н, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ ПО ВИРОЩУВАННЮ ЯГІДНИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ

В усьому світі фахівці у сфері управління проектами цінуються дуже високо. Це наочно демонструє рівень фінансової винагороди за їх послуги. Наприклад, у США це третя за розміром заробітної плати професія після юристів і лікарів.

Управління проектами (англ. - Project Management) - мистецтво керівництва та координації людських та матеріальних ресурсів протягом всього життєвого циклу проекту шляхом застосування системи сучасних методів та техніки управління для досягнення певних результатів з складу та обсягу робіт, вартості, якості та задоволення вимог учасників проекту. Основними завданнями управління проектами є:

- визначити основні цілі проекту та їх обґрунтувати;
- виявити структуру проекту;
- визначити необхідні обсяги та джерела фінансування;
- підбір виконавців (учасників) проекту, зокрема, через тендери чи конкурси;
- підготовити та заключити контракти;

- визначити строки виконання проекту, скласти графік його реалізації, визначити обсяги необхідних ресурсів;
- визначити кошторис та бюджет проекту;
- спланувати та врахувати усі ризики;
- забезпечити контроль за виконанням проекту.[3]

Слід зазначити, що попит на ягоди зростає в усьому світі, а за останні десятиліття він подвоївся і продовжує рости. Така тенденція обумовлена масштабування ідеї здорового способу життя і правильного харчування. Так, під впливом цих ідей, люди прагнуть вживати натуральні вітаміни круглий рік не тільки в чистому вигляді, але також вживати продукцію з їх додаванням.

Проекти з вирощування ягідних культур прийнято вважати інвестиційно-ємними. Виробник перед реалізацією проекту повинен передбачити витрати на підготовку поля, встановлення системи зрошення, закупівлю посадкового матеріалу, його висадку та догляд за молодими насадженнями. Хоча, зазвичай, такі проекти стають прибутковими вже в кінці року після отримання першого врожаю, в той же час такі проекти потребують високі початкові інвестиції, і як результат, вихід на позитивний грошовий потік відбувається тільки на другий-четвертий рік.

При використанні загальноприйнятих в Україні технологій виробник розраховує отримувати урожай протягом 2-4 сезонів плодоношення, малини, смородини, аґрусу - щонайменше 8-12 років, а лохини - 20 і більше років. На другому і третьому році існування проекту може виникнути питання про доцільність подальшого утримання плантацій. Причин може бути багато - як правило, це недостатня продуктивність, незадовільна якість одержуваної продукції або необхідність застосування дорогих технологічних рішень, які в результаті роблять проект не дуже привабливим.

Уникнути такої ситуації можна тільки за умови, що при плануванні виробничого проекту будуть використані вичерпні відомості і будуть прийняті виважені управлінські рішення щодо розміщення виробництва, вибору сортів, технологій та виробничих ресурсів.[2]

Розраховувати на те, що ягідний бізнес буде справді успішним можна тільки в тому випадку, якщо проект розробляється з професійним аналізом виробничих ризиків. Я що для розробки були залучені кваліфіковані незалежні фахівці, які враховують досвід і помилки колег і конкурентів.

В останні роки Україна переживає ягідний бум. Зростають площі,

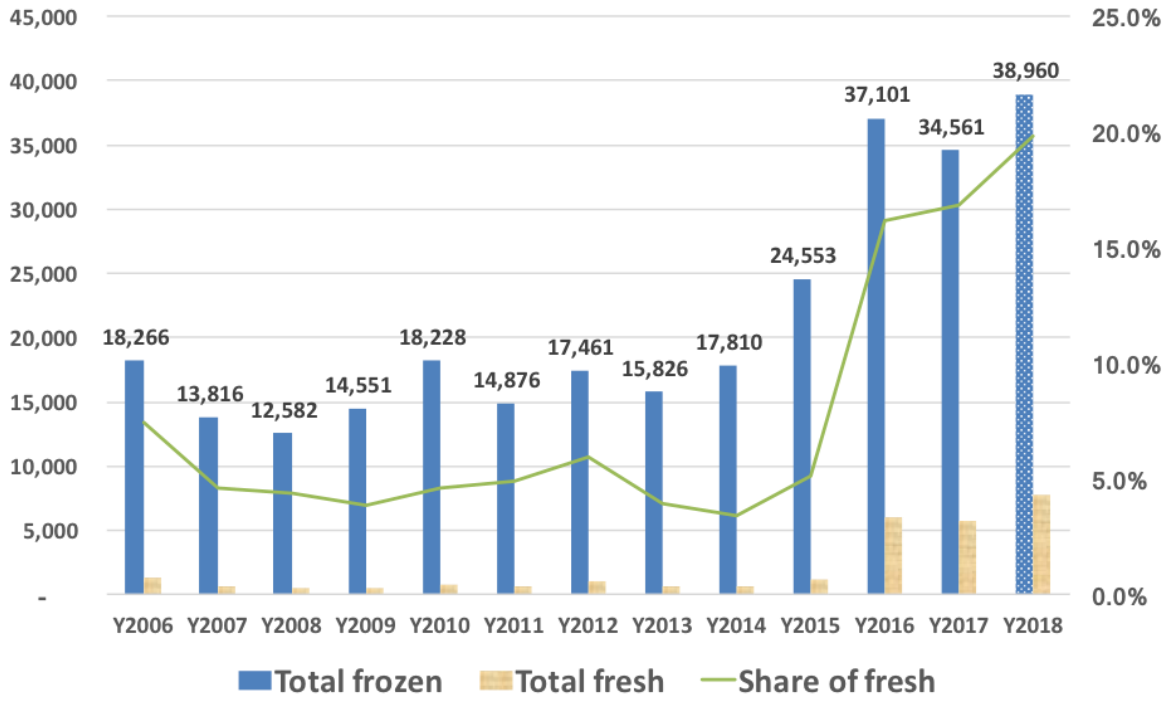

насичується ринок, налагоджується експорт, перш за все в Європу .

Діаграма 1. Експорт свіжих та заморожених м'яких ягід з України, 2006 – 2017, з прогнозом на 2018 рік, тисяч тонн [4]

З графіку можна побачити, що частка свіжих ягід у структурі експорту почала зростати з 2015 року, проте все ще не перевищує 20%. Якщо залишити осторонь дикорослі ягоди, то за 4 роки Україна збільшила експорт культивованих ягід у 19 разів, причому експорт свіжих ягід зріс у 17 разів.

Ягоди через сезонне перевиробництво, створене, перш за все, дрібними виробниками, перетворилися з високоприбуткового в ледь не збитковий проект. Але це не зупиняє ягідний бум. Адже ринок, зокрема, європейський, породжує попит на всі нові, ще вчора екзотичні, а сьогодні присутні всюди ягоди, які залишаються високоприбутковими. Прогнозується, що вони залишатимуться

такими ще певний період часу. Важливим фактором є девальвація гривні, яка перетворила українську робочу силу в найдешевшу в Європі.

Зниження цін на традиційні ягоди спонукає виробників до освоєння менш поширених культур, багато з яких залишаються екзотичними для рядового споживача. Деякі з цих ягід швидко поширюються, поступово переходячи з розряду екзотичних в розряд досить популярних. Найяскравіший приклад - лохина, що стала популярною в Україні 10 років тому. У минулому році площі під цією ягодою виросли відразу на 40% і перевищили 1000 га. Це навіть трохи більше, ніж малини, тобто по площах комерційних насаджень лохина вийшла на третє місце після смородини і суниці садової.[1]

Отже, проектне управління в Україні переживає друге народження. Про це свідчить поява в Україні дипломованих фахівців з проектного менеджменту. Реалізація проекту агропромислового комплексу завжди пов'язане з ризиками, проте більшість таких ризиків можна контролювати і багато в чому обмежувати.

Список літератури:

1. Бизнес на ягодах: ягодный бум продолжается. 2017. URL: https://propozitsiya.com/biznes-na-yagodah-yagodnyy-bum-prodolzhaetsya

2. Важные аспекты разработки проектов по выращиванию ягодных культур. URL: http://www.fruit.org.ua/index.php/ru/publikatsii/548-vazhnye-aspekty-razrabotki-proektov-po-vyrashchivaniyu-yagodnykh-kultur

3. Майорова, Т.В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник / Т В Майорова. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 376 с

4. Україна у 19 разів збільшила експорт культивованих м’яких ягід. 2018. URL: https://agronews.ua/node/89307

УДК 332.146.2

Рябченко Альона Володимирівна,
магістр,
Орехівський Віктор Григорович,
к.е.н, доц.,
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Розвиток аграрного сектора економіки є одним з основних чинників стабілізації соціально-економічних відносин як у регіонах, так і в країні загалом. Сьогодні проблеми регіонального розвитку набули особливої ваги. Відповідно до вимог стандартів ЄС одним із пріоритетних напрямів розвитку України стає підвищення ефективності сільського господарства як основного чинника розвитку сільських територій.

Нині, українське село перебуває у стадії трансформації, яка зумовлена розвитком нових технологій в сільськогосподарському виробництві та структурними змінами в економіці України [2]. Є працевлаштування сільських мешканців, стимулювання розвитку малого бізнесу в сільській місцевості та підвищення якості життя сільських жителів.

В умовах ринкових відносин на селі держава відіграє вирішальну роль у стабілізації соціально-економічного розвитку сільських територій. Великої уваги з боку держави вимагає диверсифікація сільськогосподарського виробництва, як важливий чинник впливу на розвиток сільських територій. Це призведе до вдосконалення економічної діяльності сільського населення, поліпшить добробут сільських жителів.

Диверсифікація діяльності сільськогосподарських підприємств має бути спрямована на:

- зберігання та переробку сільськогосподарської продукції;

- реалізацію сільськогосподарської продукції та послуг;

- виробництво екологічно чистої сільськогосподарської продукції;

- виведення нових сортів рослин і порід сільськогосподарських тварин;

- надання послуг з обробітку ґрунту [4].

Необхідною передумовою економічного розвитку сільських територій є забезпечення належного державного управління та самоврядування на всіх рівнях, насамперед на рівні сільських органів влади. У розвинутих країнах світу управління економічним і соціальним розвитком села здійснюється через поєднання регулювальних впливів органів державної влади, інститутів ринкової інфраструктури, управлінських підрозділів підприємств, що розміщені на території сільських поселень, громадських організацій та місцевого самоврядування. Щодо нашої держави, то визначальним елементом управлінської підсистеми сільської території виступає місцеве самоврядування.

На сучасному етапі місцеві органи влади не наділені достатніми повноваженнями і залежать від органів державної влади. Управлінська діяльність місцевих органів самоврядування повинна бути спрямована на визначення пріоритетних напрямів розвитку конкретної досліджуваної місцевості. Сфера інформаційно-правового забезпечення товаровиробників потребує створення дорадчих служб, що б довели до сільськогосподарських формувань передові технології, надавали поради із закупівлі ресурсів та збуту продукції. Питання соціальної життєдіяльності села стоять надзвичайно гостро, і тому їх слід вирішувати разом із реформуванням аграрного сектора, усуванням диспропорції в зайнятості селян, утриманням соціальної інфраструктури, забезпеченням соціального захисту та реальних доходів громадян.

Стійкий економічний розвиток сільських територій повинен бути пріоритетним в регіональній політиці, цілі якої включали б в себе наступне:

- підтримка структурної перебудови та розвиток відсталих сільських територій;

- боротьба з довгостроковим безробіттям;

- адаптація та модернізація системи освіти та зайнятості;

- використання місцевих ресурсів;

- допомога по адаптації молоді в трудову діяльність;

- модернізація і розвиток обслуговуючих підприємств сільського господарства;

- розвиток сільських територій [3].

Існує необхідність формування ринкових стимулів для впровадження інновацій та збільшення ефективності застосування існуючого наукового потенціалу [5]. Інноваційний розвиток сільських територій дозволить сформувати науково-інноваційну систему підтримки аграрного комплексу, яка дозволяє вивести розвиток аграрної економіки на новий технологічний рівень. Для вирішення проблем села потрібна реалістична стратегія розвитку сільських територій, яка повинна поєднувати існуючий український досвід та досвід країн, що є членами Європейського Союзу.

Рівень інвестиційної привабливості з погляду вкладання інвестицій у сільське господарство є низьким. Для його підвищення потрібно досягнути збільшення показників економічного та соціального розвитку села, трудового потенціалу, нарощувати обсяги наукових та науково-технічних робіт, а також знижувати рівень інвестиційних ризиків.

Сільські території потребують припливу прямих іноземних інвестицій.[1]. У сільську місцевість повинно йти інвестування грошових коштів не тільки з боку держави, але і з боку іноземців та місцевого бізнесу, підприємців, що, в кінцевому підсумку, дозволило б вирішити основні проблеми сільських територій і дозволило б подальший ефективний розвиток сільської місцевості.

Основою формування перспективи села України повинна бути оптимізація пріоритетних напрямів зрівноваженого розвитку сільських територій в умовах подальшого реформування аграрної економіки на базі вдосконалення організаційно-правових форм господарювання та системи економічних взаємовідносин у цій сфері, усестороннього врахування

різнобічних інтересів селянства, диверсифікації підприємницької діяльності на селі та надання сільськогосподарському виробництву багатофункціонального характеру при збереженні екологічно чистого сільського довкілля і розвитку соціальної інфраструктури.

Список літератури:

1. Войнаренко М. Економічна конкурентоспроможність та інвестиційна привабливість України / М. Войнаренко, О. Фурманюк //Економіст. – 2006. - №12. – С. 25-27.
2. Кириленко І.Г. Трансформація соціально-економічних перетворень у сільському господарстві України: Проблеми, перспективи / Кириленко І.Г.– К.: ННЦ ІАЕ, 2005. – 452 с.
3. Лузан Ю. Я. Напрями розвитку сільськогосподарського виробництва і соціальної сфери села / Лузан Ю. Я. // Економіка АПК. – 2009.- №7. – С. 3- 12.
4. Саблук П. Т. Аграрна реформа в Україні (здобутки, проблеми і шляхи їх вирішення) / П. Т. Саблук, В. Я. Месель-Веселяк, М. М. Федоров // Економіка АПК. – 2009. - №12. – С. 3-13.
5. Сіренко Н. М. Управління інноваційною системою аграрного підприємства /Сіренко Н. М. // Економіка АПК. - 2009. - №9. – С. 43-46.

УДК: 338.12

Святний Микола Анатолійович
магістр,
Свердан Михайло Михайлович
к.е.н., доцент
Національний університет
біоресурсів і природокористування
України (м. Київ,Україна)

ЕКОЛОГІЧНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Враховуючи сучасний стан динамічного розвитку агробізнесу та його основних компонентів, аграрний промисловий комплекс України потребує переходу на максимально ефективні методи ведення господарської діяльності суб'єктами господарювання, що включатиме широкий комплекс заходів та засобів щодо мінімізації негативних впливів на навколишнє природне середовище, прилеглі території до місця провадження планованої діяльності, мінімізуватиме негативні впливи на стан здоров'я місцевого населення, яке зазнає прямого чи опосередкованого впливу, зменшуватиме впливи на рослинний та тваринний світ прилеглих територій, підвищуватиме економічні показники провадивши свій основний вид своєї господарської діяльності.

Екологізація аграрного комплексу є одним з основних напрямків розвитку сільського господарства, яке має базуватися на освоєнні та впровадженні екологічних методів ведення господарської діяльності в АПК. За рахунок чітко впровадженого вектору екологізації їх постійної підтримки суб'єкти господарювання завдаватимуть мінімальних негативних впливів на компоненти навколишнього середовища, дозволять забезпечити комплексне відновлення природних та антропогенних ресурсів.

Створення і впровадження стійких еколого-економічних заходів, які будуть спрямовані на підвищенні обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції та товарів за рахунок створення стабільного агроландшафту інтегруючи їх на організаційно-управлінському рівні екологічних методів господарювання на основі включення адаптивно-ландшафтних систем точного землеробства, максимального підвищення ефективності використання природних ресурсів та їх компонентів за рахунок впровадження ультрановітніх аграрних комплексних систем, залучення площ з низькими показниками врожайності перевівши їх на такі системи, мінімізація використання пестицидів та агрохімікатів, замінюючи їх органічними добривами з взаємопов'язаною системою точного землеробства.

Закордонний світ фахівців сільськогосподарських господарств є вмотивованим у орієнтації переходу на альтернативне виробництво, збільшенні використання енергії з відновлюваних джерел електроенергії, оскільки реалізація такої продукції вищої якості ніж у конкурентів за підвищеними цінами, в порівнянні з такими. Більша частина господарств з інегрованими екологічними методами ведення своєї господарської діяльності розвивається у галузі рослинництва та тваринництва, максимально ефективно використовують свої виробничі потужності і трудовий час працівників підприємства, що дозволяє отримувати більші доходи з меншими затратами на одиницю виробленої продукції. За такими показниками можна провести аналіз ведення господарської діяльності підприємства і стверджувати на необхідності розвитку і переходу на екологічне виробництво вітчизняного сільського господарства.

Стратегічні еколого-економічні напрямки організації виробничих відносин підприємства мають базуватися на формуванні новітніх систем управління та екологічного менеджменту, функціонування господарств шляхом за таких умов дозволить в стратегічному порядку зменшити навантаження на компоненти агроландшафтів, мінімізувати впливи на здоров'я населення, зменшити витрати на виробництво одиниці виробленої продукції, збільшити доходи самого підприємства.

Проблема екологізації потребує проведення комплексних досліджень для конкретного господарства, а тому необхідно визначити універсальні методологічні підходи до переходу на екологічні методи господарювання для широкого сектору, з врахуванням всіх систем, їх керованих одиниць, що має тісний зв'язок з економікою та використанням природних ресурсів, екологізацію необхідно вважати як комплексну оцінку ряду взаємопов'язаних технологічних процесів та операцій, окремих дій підприємства. Зміст такого підходу провести комплексне дослідження проблем підприємства, провести повний аналіз всіх компонентів суб'єкта господарської діяльності, розробити ряд заходів на рівні агроекосистеми, а не її окремих елементів.

Основним завданням управління має стати вирішення попередньо створених та накоплених проблем, їх виключення з єдиної системи підприємства, розробки ряду заходів щодо зменшення, усунення, відвернення негативних впливів на компоненти довкілля, включаючи організацію виробництва, використання сільськогосподарських угідь без спричинення шкоди рослинному та тваринному світу. Створення єдиної системи зменшуватиме впливи від провадження технологій виробництва, підвищуватиме економічну ефективність системи.

Список використаної літератури:

1. Безус Р.М. Ринок органічної продукції в Україні: проблеми та перспективи / Р.М. Безус, Г.Я. Антонюк // Економіка АПК. – 2011. – №6. – С. 47–52.

2. Берлач Н.А. Адміністративно-правові засади розвитку органічного напряму в сільському господарстві України / Н.А. Берлач. – К.: Вид-во "Новая Идеология", 2010. – 398 с.

3. Попова О.Л. Сталий розвиток агросфери України: політика і механізми / О.Л. Попова – К.: 2009. – 351 с.

УДК 658.512.8

Семоненко Нікіта Володимирович,
магістр,
Ралко Олександра Сергіївна,
к. е. н., доцент
Національний університет біоресурсів
і природокористування України (м. Київ, Україна)

ПРИВАБЛИВІСТЬ ДЛЯ ІНВЕСТУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА КУРЯТИНИ В УКРАЇНІ

Виробництво курятини в Україні стрімко поширюється починаючи з 2014 року. Саме в цей період відбулося зниження популяції племінних порід ВРХ та перехід на масштабне виробництво менш ресурсо - затратну курятину. Це зумовлено значно рядом чинників:

- собівартість виробництва значно нижча, тоді як об’єми виробництва вищі;
- технологія вирощування значно простіша, що зменшує необхідність великого числа працівників;
- виробництво може функціонувати в будь-якому регіоні, без вимог до клімату;
- через свої мобільні розміри, є можливість відкривати такі господарства в значно більших кількостях порівняно з господарствами для вирощування ВРХ, що зменшує необхідні для транспортування ресурси.

Саме ці фактори, визначають головну перевагу даного виду господарства. В умовах економіки України, що знаходиться в стадії розвитку, та потребує рішень, що стабілізує її та надасть вагому підтримку, інвестування в даний

сектор сільського господарювання, як для його поширення так і для розвитку, а також вихід на міжнародний ринок є тим самим рішенням.

Другою проблемою, яку вирішує поширення виробництва курятини на території України, є потреба в робочих місцях. Хоча одне виробництво і потребує невеликої кількості штатних працівників, проте додаткові задачі, які випливають з потреб такого господарства збільшують цю кількість.

Цими потребами є:

- необхідність в транспортуванні курятини, до місць збуту, відповідно отримуємо або підрозділ водіїв на самому господарстві, або створення чи розвиток вже існуючих транспортних компаній;
- необхідність в працівниках сфери торгівлі, якщо господарство створює точку збуту власної торгової марки;
- оскільки для безпосереднього виробництва курятини, необхідні корма, отримуємо необхідність в розширенні, або збільшенні кількості організацій по його виробництву, що відповідно збільшує кількість залученого персоналу;
- при умові наповнення внутрішнього ринку, з’являється можливість в експорті продукції в інші країни, що веде за собою створення нових або реорганізацію існуючих з відповідним збільшенням числа працівників.

Третьою проблемою, або скоріше позитивним чинником, яку несе в собі розвиток господарства в незалежності від того, інвестуються вони інвесторами всередині країни, чи за її межами, є ніщо інше як податки. Це і є тим фактором стабілізації економіки, що веде до наповнення бюджету, та його розподілі на життєво важливі для країни сфери. Хоча спершу може здатись, що вагомих змін це й не несе, проте кількість чи точніше об’єми виробництва, є відповіддю на це запитання.

Єдиний податок, податок на прибуток, НДС, НДФЛ, ЄСВ та Акцизний податок разом, на фоні об’ємів виробництва без сумніву є великим, та може досягти рівня податків великих виробництв.

Четвертим позитивним фактором, є налагодження партнерських зв’язків з сусідніми державами, в умовах експортної торгівлі.

Підводячи підсумки, можна виділити беззаперечну користь даного виду інвестування, одразу в трьох напрямках:

- підвищення ВВП;
- розвиток інфраструктури та створення робочих місць;
- можливість освоєння нових ринків за межами країни.

Що вирішує хоч і не повність та значною мірою проблему нестабільності економіки країни, та є безсумнівною можливістю виходу на міжнародний ринок, наряду з експортом зернових культур.

УДК 332.1:631

Синиця Олександра Олександрівна
студентка 4 курсу
Суханова Алла Валеріївна
к. е. н., доц.,
Університет державної фіскальної служби України

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО КОМПЛЕКСУ

Аграрний сектор є системоутворюючим для економіки України, гарантує забезпечення продовольчої безпеки держави, формує підгрунтя для розвитку сільських територій, впливає на екологічну та енергетичну безпеку, стимулює розвиток інших галузей економіки тощо.

Наша країна є індустріально-аграрною, проте в структурі експорту все ще лідирує продукція агропромислового комплексу (АПК), при чому в більшості – сировина, а не готова продукція з високою доданою вартістю. Однак це не означає, що нам світить участь виключно продуктового партнера. Незважаючи на поширену думку про те, що аграрна країна не може бути багатою, шанси на підвищення рівня життя в Україні через використання можливостей у сфері АПК дуже високі, про що говорить приклад Нової Зеландії [1].

Однак перехід до економіки знань ставить під загрозу економічну безпеку агропромислового комплексу України. Показники продуктивності сільського господарства дуже низькі порівняно зі світовими лідерами.

Все це негативно відображається на показниках ефективності діяльності та продуктивності підприємств АПК. Так, урожайність зернових і зернобобових культур в Україні нижча від аналогічного показника в Нідерландах у 3,2 рази, урожайність цукрових буряків нижча, ніжу Франції, яка досягла найвищих результатів у 3 рази, урожайність картоплі поступається США у 3,3 рази. Україна поступається Нідерландам за урожайністю овочів і баштанних

культуру 2,9 рази та за урожайністю плодів, ягід і винограду у 4,2 рази. Найвище досягнення Іспанії з виробництва основних видів продукції рослинництва вище українських показників у 7 разів; Данії з удою молока від однієї корови – у 2,1 рази і Нідерландів у виробництві основних видів продукції тваринництва – в 1,8 рази [3, с. 37]. Українські підприємства опиняються у більш негативних умовах конкуренції. Нестача вітчизняних розробок, технологій та техніки змушує підприємців закуповувати імпортну техніку та технології, насіння, добрива тощо, значно підвищуючи їх затрати. Наприклад, в той час як зарубіжні фермери мають змогу користуватися перевагами альтернативної енергетики, вітчизняні домогосподарства не мають фінансової змоги придбати навіть найдоступніші енергогенеруючі установки.

Фінансово-економічна безпека аграрної сфери — це такий стан захищеності економіки аграрного сектору по його галузям та складовим економічної діяльності, який дозволяє гарантувати постійний її розвиток та захищеність від негативного впливу чинників з зовнішнього і внутрішнього середовища на стан аграрної сфери та аграрного сектору в цілому.

Зарубіжні експерти стверджують, що Україні потрібне створення середовища, у якому сільгоспвиробники мали б змогу використовувати свій потенціал повністю. Щоб зберігати високий рівень конкурентоспроможності і мати змогу підтримувати достатній рівень економічної безпеки АПК, в Україні потрібно впроваджувати інтенсивний тип виробництва у сільському господарстві. Необхідно фінансування освіти, наукових досліджень, при чому не лише у сері сільського господарства. Враховуючи складність поняття «економічна безпека» та значимість складових, що базуються на інноваціях, стає зрозумілим важливість розвитку економіки знань для всіх сфер економіки країни, у тому числі і АПК.

На нашу думку, очевидним є той факт, економічна безпека аграрного сектору не може існувати сама по собі. Вона пов'язана з економічною безпекою держави та економічною безпекою окремих підприємств, що функціонують в мьому секторі економіки.

Оскільки економічна безпека аграрного сектору пов'язана з економічною безпекою держави та економічною безпекою окремих підприємств, що функціонують в даному секторі економіки, то, доцільним буде, з нашої точки зору, виділити наступні складові економічної безпеки аграрного сектору: фінансова, кадрово-інтелектуальна, виробничо-технологічна, політико-правова, безпека прийняття рішень і захищеність інформації, екологічна, інвестиційно-інноваційна, соціальна, маркетин- гова, ресурсно-технічна, енергетична, продовольча, транспортна, зовнішньоекономічна [4].

Отже, доцільно виділити наступні складові економічної безпеки аграрного сектору: фінансова, кадрово-інтелектуальна, виробничо-технологічна, політико-правова, безпека прийняття рішень і захищеність інформації, екологічна, інвестиційно-інноваційна, соціальна, маркетингова, ресурсно-технічна, енергетична, продовольча, транспортна, зовнішньоекономічна.

Список літератури:

1. Кононенко Олена Аграрне щастя: з кого Україні брати приклад? [Електронне джерело] / Українська правда. – Режим доступу: https://www.pravda.com.ua/columns/2017/10/30/7159877/

2. Мельник Л. Ю. Системно-структурний аналіз національної економіки та аграрної сфери у вимірі економіки знань //Економіка АПК. – 2017. – No. 4. – С. 17-24.

3. Мельник В., Погріщук О. Інноваційно-інтенсивний тип виробництва як пріоритетний у розвитку сільського господарства в Україні // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2016. – No. 4. – С. 35-45.

4. Утенкова К. О. Економічна безпека аграрного сектору: сутність та функціональні складові / К. О. Утенкова. // Агросвіт. – 2018. – №17. – С. 42–47.

УДК 338.439

Третяк Ніна Сергіївна,
молодший спеціаліст,ТЕК КНТЕУ
Власенко Тетяна Олексіївна
к.е.н., доцент,
Національний університет
біоресурсів і природокористування
України (м. Київ, Україна)

РОЗВИТОК АГРАРНОЇ СФЕРИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

Аграрний сектор України, базовою складовою якого є сільське господарство, формує продовольчу та у визначених межах економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки та створює соціально-економічні умови сільського розвитку.

Протягом останніх п'яти років аграрний сектор економіки України підтримує тенденцію до зростання. Частка у валовій доданій вартості країни становить 13%, при використанні основних засобів вартістю понад 100 млрд. грн. Галузь є одною з основних бюджетоутворюючих сфер економіки та займає друге місце у товарній структурі експорту (близько 40%). Також АПК − основне джерело надходження валюти в Україну та ключовий фактор у підтриманні торговельного балансу.

Ініціативний взаєморозвиток держави та бізнесу є необхідністю для значного прориву української аграрної продукції на зовнішніх ринках. Головними завданнями для уряду мають стати: удосконалення законодавства в аграрному секторі, для спрощення адаптації європейських принципів управління сільськогосподарськими підприємствами, введення обов'язкових

міжнародних стандартів та їх дотримання у виготовленні сільськогосподарської продукції. У 2018 році Кабінет Міністрів України розпочав запровадження низки рішень, покликаних здійснити якісні зміни у аграрному секторі. Європейський вектор розвитку сприятиме формуванню успішної аграрної політики, що приведе до зміцнення позицій вітчизняного виробника сільськогосподарської продукції в країні та на міжнародних ринках.

В Україні в сільському господарстві працюють майже 45 000 підприємств. З них близько 2500 – великих і середніх. Якщо рослинництво нарощує обсяги, вітчизняне м'ясо-молочне виробництво у періоді стагнації. В наслідок цього, провідні компанії АПК займаються виготовленням рослинної продукції, частка якої в загальному обсязі складає близько 69%. Діяльність лідируючих підприємств приносить їм щорічно близько 8 млрд.дол доходу. Ресурсний потенціал має значні можливості для подальшого активного розвитку галузі, та державою мають бути прийняті реальні заходи, для створення сприятливих умов існування всіх галузей АПК [1].

При розробці стратегічних напрямів розвитку аграрної сфери мають бути включені положення щодо усунення негативних факторів, які здійснюють негативний вплив на рівень продовольчої безпеки країни, оскільки через застосування вітчизняними підприємствами застарілої техніки та технологій виробництва сільськогосподарської продукції уповільнюється темп виробництва життєво-необхідних для організму людини продуктів харчування та погіршується якість виробленої продукції, непроінформованість значної частини вітчизняних сільськогосподарських виробників про кон'юнктуру ринків та умови ведення бізнесу в галузі призводить до застосування невірних інструментів стратегічного розвитку, відсутність мотивації виробників до дотримання агроекологічних вимог виробництва призводить до погіршення якості грунтів та навколишнього середовища, що відображається на рентабельності виробництва, зменшення кількості сіл, селищ міського типу та неналежні умови життя сільських мешканців призводять до відсутності на сільськогосподарських підприємствах працівників належної кваліфікації [2].

Однією із основних проблем забезпечення продовольчої безпеки є якість продовольства, яке постачається на споживчий ринок, особливо з огляду на те, що значні території України постраждали від різних техногенних забруднень. Зниження рівня продовольчого споживання в кількісному і якісному вимірах є однією з причин зменшення природного приросту населення, тривалості його життя, погіршення інших показників життєдіяльності населення як головної продуктивної сили. Визначені вище основні проблеми забезпечення продовольчої безпеки представлені у таблиці 1.

Таблиця 1.

Основні проблеми продовольчої безпеки

Рівень	Проблеми
Суб'єкти господарювання	• низька конкурентоспроможність продукції на зовнішніх ринках, невідповідність її міжнародним стандартам якості; • низька рентабельність підприємств; • зношена та примітивна технологічна база; • висока собівартість виробництва.
Регіональний рівень	• зменшення кількості сіл і селищ міського типу; • занепад соціальної інфраструктури сіл; • погіршення демографічної ситуації; • відсутність кадрів, що здійснюють сільськогосподарську діяльність; • забрудненість земель; • низька інвестиційна привабливість регіонів.
Національний рівень	• виснаженість чорноземів та зменшення родючості земель; • низький рівень інвестування у розвиток аграрного сектору; • зростання залежності від державних інвестицій; • недосконала нормативно-правова база; • зростання обсягів імпортної продукції; • відсутність необхідного рівня державної підтримки та

	стимулювання інноваційної та інвестиційної діяльності.
Світовий рівень	• природні та політичні катаклізми; • неповноцінне харчування значної частини населення країн, що розвиваються, • нерівномірний розподіл існуючого в світі продовольства.

Основними стратегічними напрямами розвитку сільського господарства в Україні мають бути: вдосконалення нормативно-законодавчої бази, яка б забезпечувала сталий розвиток сільського господарства; виробництво органічної, безпечної та екологічно чистої сільськогосподарської продукції; встановлення ринкових цін на продукцію, які забезпечуватимуть рентабельність її виробництва для основної маси виробників; впровадження досягнення НТП та інновацій; залучення молоді у сільське господарство; забезпечення гідної оплати праці в сільському господарстві. Це сприятиме товарам вітчизняних виробників переважати над продукцією іноземних товаровиробників, дозволить вийти на світовий ринок, значно збільшити прибуток, та, відповідно, надходження коштів до бюджету.

Список літератури:

1. Аграрний сектор економіки України: сучасний стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс] – 2018 – Режим доступу: https://www.vgolos.zt.ua/ahrarnyy-sektor-ekonomiky-ukrayiny-suchasnyy-stan-ta-perspektyvy-rozvytku/

2. Розвиток аграрного виробництва як передумова забезпечення продовольчої безпеки України: аналіт. доп. / за заг. ред. Я. А. Жаліла. – К.: НІСД, 2011. – 104 с.

УДК 338.242

Mohammed Imtiaz Hannan
master
Alekseieva Kateryna A.
PhD
National University of the Life and Environmental Sciences of Ukraine
(Kyiv, Ukraine)

APPROACHES TO MANAGEMENT IN WATER SUPPLY AND SANITATION STATUS IN BANGLADESH

Nowadays water supply and sanitation are two essential sectors to build up a development plan in some area. That is why it is very important to carry out research in the managerial problems of water supply and sanitation especially on rural underdeveloped areas, in particular in developing countries such as Bangladesh.

Standard water supply and sanitation system are the primary needs of people across the world for a hygienic living, especially in coastal areas of Bangladesh as an underdeveloped country.

Let us consider a study carried out by group of researchers from Bangladesh. [1] According to that study access to water supply and sanitation is basic human needs and rights. Worldwide, 71% of the rural population has access to improved water supply and 38% has access to improved sanitation. Bangladesh has been facing multiple challenges in the sanitation, hygiene, and water sectors since its foundation day in specific, (December 16, 1971 - Victory day). This study was conducted in a saline prone area of Bangladesh (Nuniapara, Sholadana union, Paikgacha upazila,

Khulna) based on questionnaire survey to 40 families to investigate the main reason for the scarcity of safe drinking water supply.

According to the questionnaire survey and proper investigations, saline water intrusion in all surface water sources is the main reason for the unsafe drinking water supply and sanitation system in the study area. On the other hand, the people in the study area have been suffering in different kinds of water and excreta-borne diseases such as diarrhea (7.5%), dysentery (5%), and skin diseases (16%) due to unhygienic drinking water and sanitation system, which are aggravating their poverty at extreme level. [2]

In our opinion to solve these problems we need to implement measures that are described below. First of all based on the systematic investigation and survey, it is concluded that rainwater harvesting is the only feasible method compared to others existing methods to meet the demand of safe drinking water for standard living in the study area with consideration of all perspectives.

Secondly this method can be more convenient for the affected area if Bangladeshi Government and different NGOs (Non-Government Organization) can contribute to constructing few numbers of very big rainwater harvesting system to conserve ample amount of rainwater for public use throughout the year.

Thirdly to solve the existing problem in the study area, thorough awareness building about safe and hygienic living can be an effective tool to battle against the unsafe water supply and sanitation system. After all, Government and different NGOs (Non- Government Organization) can play a vital role to encourage people for standard water supply and sanitation system for better living with necessary financial aid and education.

It can be concluded that saline water intrusion in all surface water sources is the main problem for the availability of safe drinking water. Solving of above mentioned problems can only be achieved by taking the necessary steps by Government and NGOs (Non-Government Organization).

Literature:

1. Bourne Peter G. /Water and Sanitation/1st Edition.-1984-p.122. – Access Regime: https://www.elsevier.com/books/water-and-sanitation/bourne/978-0-12-119580-9

2. Mahmud/ Iffat/Mbuya /Nkosinathi/Water, Sanitation, Hygiene, and Nutrition in Bangladesh.-2016-p.22. – Access Regime: http://hdl.handle.net/10986/22800

УДК 633.6

Храмова Анна Олександрівна,
магістр,
Свердан Михайло Михайлович,
к. е. н., доцент
Національний університет біоресурсів
і природокористування України (м. Київ, Україна)

ВРОЖАЙНІСТЬ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ, ВИРОБНИЦТВО ТА ЕКСПОРТ ЦУКРУ

2018-й рік дав врожайність майже 13,5 млн. тонн цукрових буряків, що на 7% менше, порівняно з 2017 р. Ґрунтово-кліматичні умови та велика кількість вологи в ґрунті спричинили такий неочікуваний результат, що важливою проблемою стало поширення кагатної гнилі на фоні низьких показників цукристості, яке спіткало південні регіони основних бурякосіючих зон України – Вінницьку, Кіровоградську та Полтавську області (рис. 1).

Якщо детальніше розглянути врожайність за географічним критерієм, то найурожайнішими в цьому році стали Львівська, Вінницька та Київська області із середньою урожайністю коренеплодів 55-60 т/га. Найгірші показники на Харківщині – 37,0 т/га та Кіровоградщині – 34,8 т/га. Чимало господарств, переважно Західних та Центральних областей України, отримали на окремих полях урожайність понад 80 т/га [1; 2].

Рис. 1. Ситуація в бурякоцукровому комплексі (станом на кінець 2018 р.)

В Україні 31 серпня минулого року розпочався новий сезон цукроваріння, всього в сезоні працювало 42 цукрових заводи. У 2018 році посівні площі під цукровим буряком склали 280 тис. га, що на 13% менше, ніж в 2017 році [3].

За результатами 2018 року, Україна експортувала 586,5 тис. тонн цукру на суму $ 217,09 млн. Це на 2% менше ніж у 2017, коли найбільшим покупцем українського цукру була Шрі-Ланка (69,03 тис. тонн). Експорт 2018 року здійснювався в Узбекистан (285,3 тис. тонн), Азербайджан та Лівію – 44,7 і 43,8 тис. тонн відповідно.

Що стосується поточного року, то в лютому українські виробники поставили на зовнішні ринки 34,3 тис. тонн цукру. Це на 16% менше ніж попереднього місяця. Основний експорт за лютий здійснювавсь в Азербайджан – 25% та Великобританію – 18%, а Киргизія та Ізраїль імпортували по 13% від загального об’єму за місяць.

Сумарно за вересень–лютий 2018/2019 МР експортовано 274,4 тис. т цукру, що на 6% менше ніж попереднього сезону. Загалом виробництво цукру цього маркетингового року зменшилось на 15% і становить 1,82 млн т [4].

Список літератури:

1. В Україні завершилась кампанія по збору цукрових буряків [Електронний ресурс] / http://ukrsugar.com/uk/post/v-ukraini-zaversilas-kampania-po-zboru-cukrovih-burakiv

2. Аграрний 2018-й: виробництво цукру в умовах профіциту [Електронний ресурс] / https://agravery.com/uk/posts/show/agrarnij-2018-j-virobnictvo-cukru-v-umovah-proficitu

3. Виробництво цукру у 2018/2019 МР скоротилося на 15% [Електронний ресурс] / https://agroinsider.com.ua/2019/02/05/virobnictvo-cukru-u-2018-2019-mr-skorotilosya-na-15/

4. В 2018 році Україна експортувала понад півмільйона тонн цукру [Електронний ресурс] / http://ukrsugar.com/uk/post/v-2018-roci-ukraina-eksportuvala-ponad-piv-miljona-tonn-cukru

УДК 631.15/16 (477.73)

Чазов Євген Володимирович
аспірант,
Запорізький національний університет

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

За останні два десятиліття відбулися значні зміни у виробничому ланшафті. Поява інтелектуальних комп'ютерів і технологій, зробило автоматизацію важливим елементом у отриманні конкурентних переваг, у сьогоднішньому локальному та глобальному виробничому середовищі.

Промислова автоматизація принесла значні переваги для компаній і економік. Однією з таких є підвищена продуктивність, оскільки автоматизоване обладнання працює безперервно, і зазвичай перевершує людей у виробничих операціях і ефективності. Це в подальшому призводить до скорочення термінів виробництва і збільшення обсягів випуску продукції.

Автоматизовані процеси виробництва менш схильні до ризиків виробничих дефектів або зниження якості продукції при підвищенні інтенсивності виробництва. Машини також здатні виконувати завдання, на які не здатний людський організм.

Автоматизовані системи виконують виробничі операції з набагато меншою мінливістю, ніж робота людей, залишаючи менше можливостей для помилок і забезпечуючи більший контроль і узгодженість з точки зору якості продукції. Крім того, поліпшення контролю та послідовності призводять до більш ефективного використання матеріалів, що веде до зменшення втрат.

Автоматизація може скоротити час, необхідний для обробки середнього виробничого замовлення, що призводить до зниження термінів виробництва та усунення вузьких місць.

Успіх у впровадженні автоматизації створює безпрецедентні можливості для виробничого сектору, а отже і для економіки в цілому, шляхом підвищення продуктивності праці в обробній промисловості.

Проте реалізація та впровадження технологій автоматизації, як правило, передбачає значні витрати часу та капітальних інвестицій. Для того, щоб розпочати даний процес необхідно проводити внутрішній аудит на підприємстві для визначення розміру та обсягу потреб, і разом з тим автоматизована система повинна пройти тестовий період перед повноцінним використанням

Для того щоб вирішити, чи є доцільним автоматизація процессів для компанії, необхідно дати выдповыдь на декылька ключових питань:

4. Чи масштабується процес?

Автоматизація декількох не пов’язаних завдань не продемонструє суттєвої рентабельності інвестицій. З іншого боку, автоматизація роботи багатьох невеликих команд, які виконують різні взаємопов'язані завдання, забезпечить більшу цінність і може значно збільшити продуктивність працівників. Насправді, дослідження KRC Research [1] виявило, що 53% опитаних працівників заявили, що автоматизація може заощадити їх 240 годин на рік.

2. Чи достатньо низький рівень похибки?

Коли точність є обов'язковою, машини роблять роботу краще працівників. Наприклад, якщо у компанії є працівник, чия робота полягає в тому, щоб розрізати шматки металу на певну довжину, ця людина навряд чи зможе відтворити роботу машини – принаймні, з тим же рівнем швидкості – незалежно від того, наскільки довго він або вона ріжуть метал.

Коли повторювані процеси мають високі стандарти, машини майже завжди роблять кращу роботу.

3. Чи вручну проходить обробка великих даних?

Технологія автоматизації не обмежується фізичними процесами. Тепер ми бачимо корисні програми когнітивного програмного забезпечення для

автоматизації, здатні приймати величезну кількість структурованих і неструктурованих даних, аналізувати їх і генерувати цінні бізнес-аналітики, для кращого прийняття рішень.

4. Чи готова компанія до інвестицій?

Перш ніж витрачати великі гроші на дороге програмне забезпечення або техніку, необхідно проаналізувати фінансове становище. Впровадження автоматизації часто вимагає великих інвестицій, а підтримка та вдосконалення технології – це постійні витрати. Ймовірно, багатьом компаніям в таких випадках доводиться позичати гроші. Тому для правильної роботи у даному напрямку необхідно скласти графік часу для розширення технології, і скільки потрібно очікувати, щоб заощадити протягом більш тривалого періоду часу і точки беззбитковості.

Гарною новиною є те, що згідно з опитуванням компанії Deloitte [2] за 2017 р., компанії повідомили, що вони бачать окупність своїх інвестицій менш ніж за рік. Роботи, як показало дослідження, забезпечили приблизно п’яту частину повного робочого часу. Крім того, 59% опитаних організацій сказали, що їхні інвестиції призвели до скорочення витрат.

Люди для будь-якої компанії часто є найбільшим активом і ключовим диференціатором. Але це не означає, що потрібно ігнорувати потенціал автоматизації. Автоматизація може підвищити продуктивність і поліпшити робочі процеси в компаніях усіх розмірів. Додавання машин і інтелектуального програмного забезпечення у робочої процеси рідко робить ваші існуючих працівники непротрібними; частіше це робить їх ще більш продуктивними.

Список літератури:

1. Data [Електронний ресурс] // KRS Research. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://www.krcresearch.com/the-broken-promise-of-big-data/
2. Global Human Capital Trends 2017 [Електронний ресурс] // Deloitte. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/press-room/press-release/2017/global-hr-trends-theory-and-practice.html.

УДК 631.15/16 (477.73)

Шульга Ірина Віталіївна,
магістр,
Ралко Олександра Сергіївна,
к.е.н, доцент,
Національний університет
біоресурсів і
природокористування України
(м. Київ, Україна)

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В КОНДИТЕРСЬКІЙ ГАЛУЗІ

Кондитерська галузь – одна з найрозвиненіших в українській харчовій промисловості, загальний обсяг виробництва підприємств складає більше 1 млн т продукції на рік. Галузь є одним із провідних споживачів української сільськогосподарської сировини – цукру, борошна, крохмалю, молока тощо – на яку забезпечує значний попит. Це одна з небагатьох ланок харчової промисловості України, яка є самодостатньою, розвиненою, цілком сформованою та займає успішну позицію на європейському ринку [1].

З 2014 року ринок кондитерських виробів показує тенденцію до зниження, на що вплинула внутрішня політика в державі та загострення бойових дій на сході України, що зумовило проблеми російського ринку збуту та втраті масштабних фабрик. За 2016 рік ситуація у виробництві солодощів покращується, порівняно з 2015 роком. Сьогодні в Україні є всі умови для кондитерських та пекарень. На полицях українських магазинів великий вибір кондитерських виробів різних виробників. Більше половини з них (55,3%) є борошняною випічкою, а 23,5% - шоколад і продукти з вмістом какао.

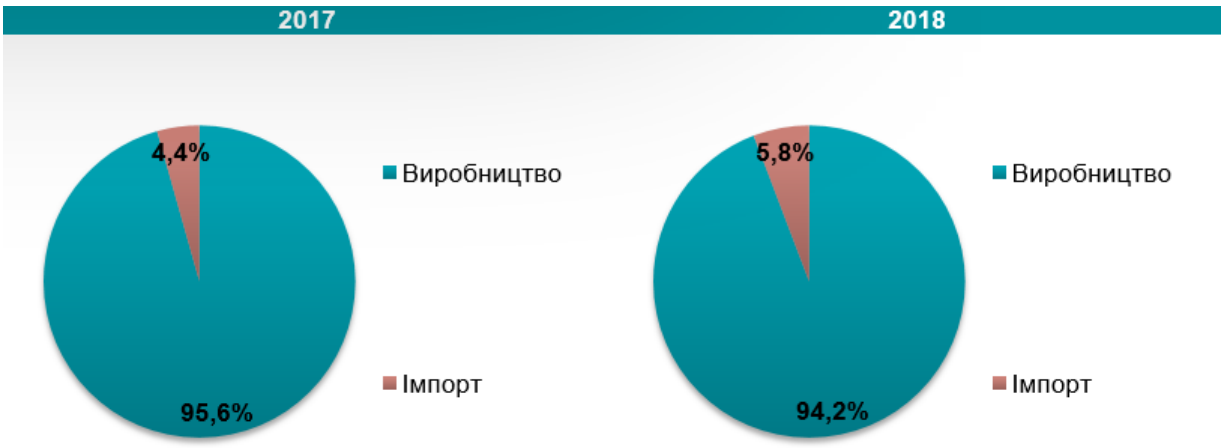

Рис. 1. Частки вітчизняної та імпортної продукції в структурі ринку України (без урахування тіні) в натуральному вираженні, %

Джерело: [2]

З ростом рівня купівельної спроможності населення, за увагу українських споживачів стали активніше боротися і іноземні бренди, хоча вітчизняні виробники продовжують домінувати з часткою понад 94%. Тому рівень конкуренції на кондитерському ринку зростає разом зі збільшенням попиту.

Задля втримання покупців у конкурентній боротьбі, виробникам необхідно виробляти продукцію, котра максимально відповідають постійно зростаючим споживчим вимогам. Ціна продукту наразі важлива, але поступається в пріорітетах його якісними показниками. Управління собівартістю шляхом зменшення маси кондитерського виробу або застосування більш дешевих інгредієнтів сьогодні вже не спрацьовує і може навіть нашкодити компанії-виробнику. Українські споживачі вибирають кондитерку по найкращому співвідношенню ціни і якості.

Лідером кондитерського ринку України є корпорація «Рошен», але на ринку існує і безліч менших учасників, а деяку частку становить тіньовий сектор, заповнений в основному фізичними особами - підприємцями, зайнятими випічкою тістечок, донатів і печива [3].

Подальші перспективи українських виробників кондитерських виробів пов'язані з ростом внутрішнього ринку, а також розширенням старих і освоєнням нових каналів експорту. Перевагу віддають компаніям, які

випускають продукцію за європейськими і міжнародними стандартами і відслідковують тенденції змін споживчих переваг. Драйвером розвитку кондитерського ринку також є зростання сегмента готельно-ресторанного бізнесу (HoReCa). Українці та гості нашої країни з задоволенням ласують якісної випічкою в міні-пекарні, кав'ярнях, закладах фастфуду, кафе і ресторанах [4].

Список літератури:

1. Корніковський Д. О. Аналіз економічних факторів впливу на кондитерську промисловість України / Д.О. Корніковський // Економіка харчової промисловості. – 2014. – С. 47
2. Державна служба статистики України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/
3. Все в шоколаді. Скільки заробляють РОШЕН і інші кондитерські фабрики з світового топ-100 [Електронний ресурс]// ТСН. – Режим доступу: https://ru.tsn.ua/infografika/vse-v-shokolade-skolkozarabatyvayut-roshen-i-drugie-kondfabriki-iz-mirovogo-top-100-infografika-796964.html
4. Шестак, О.В. Сучасний стан та тенденції розвитку кондитерської галузі [Текст]/ О.В. Шестак // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. –Харків: НТУ «ХПІ».- 2013. – № 6(980). – С. 132-137